

^ KÜR D xalqı mübariz və qəhrəman xalqdır H.Əliyev

DİPLOMAT

№ 43 (334) 21-27 Dekabr, Çileyə pəş, sal, 2015
 Ji meha şubatê sala 2003-a tê weşandin

Həftəlik İctimai-siyasi qəzet
 Rojnama heftename civakî û siyasî

Qiyməti: 40 qəpik
 Həjaye:

Səh. 2

Berndə Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin görüşü olub

Səh. 8

Serok Barzanî serdana bereyên şer yên li mîhwera Başîk kir

Səh. 9

Qubad Talabani: Bi hêza gelê xwe emê dawî bi kirîzan bînin

Səh. 10

"Keça Kafiroş" - Madona Kurdan...

Səh. 12

Yazar Aydın Dere, BM'de Konuştu

Səh. 11

Demirtaş: Moskova'da temsilcilik açacağıız

Səh. 12

Kürdistanî Partiler Diyarbakır'da Kürdistan Bayrağı Günü'nde 'Savaşa Hayır' Dediler

Davudoğlu kürdcə çağırış etdi

Səh. 3

17 декабря - день национального флага Курдистана

Səh. 14

Барзани призвал курдов Турции возобновить мирный процесс

Səh. 15

Laçınlılar Ulu öndər Heydər Əliyevin əziz xatirəsini ehtiramla yad etdilər

Səh. 5

Çima Kurd naçin Şamê û bi Esed re nacivin?

Səh. 12

Ciwan Haco klîpa Pêşmerge derxist

Səh. 8

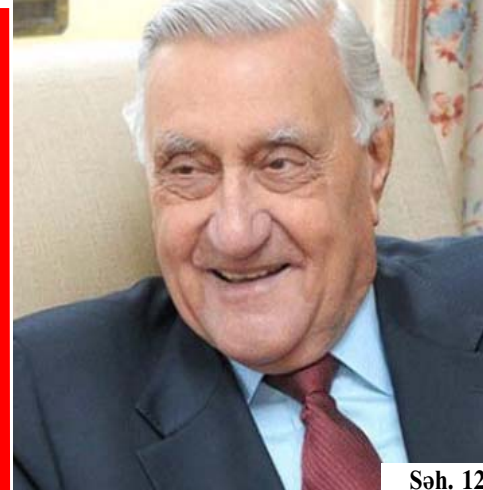
Səh. 6

Ëy mirovên vê dune

Səh. 4

Tuzhurmatuda türkmən-kürd həmrəyliyi necə pozuldu?

Səh. 12

'Eğer Kürd olsaydım bir devletim olsun isterdim'

Səh. 9

Werin, Em Bilbilê Çiyayê Botan Mihemed Arif Cizîrî Bibîr Bînin!

Berndə Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin görüşü olub

ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrələrinin təşəbbüsü ilə İsveçrə Konfederasiyasının Bern şəhərində keçirilən Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin görüşündə iştirak etmək üçün Bern şəhərində səfərdə olan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev ilə Ermənistan Prezidenti Serj Sarkisyan arasında görüş keçirilib.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev əvvəlcə İsveçrə Federal hökumətinin üzvü, Xarici İşlər

Departamentinin rəhbəri Didye Burkhalterlə görüşüb. Görüşdən sonra birgə foto çəkdirilib. Daha sonra Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin və Ermənistan Prezidenti Serj Sarkisyanın görüşü olub. Görüşdə ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrələri və ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin xüsusi nümayəndəsi iştirak ediblər. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin İsveçrə Konfederasiyasına səfəri dekabrın 19-da başa çatıb. **president.az**

Səməd Seyidov: "Qoy, cənab Yaqland araşdırıcı missiyanı əvvəlcə Dağlıq Qarabağa və digər işğal olunmuş ərazilərə göndərsin"

Bu sözləri APA-ya açıqlamasında Azərbaycanın Avropa Şurası Parlament Assambleyasındakı nümayəndə heyətinin rəhbəri, qurumun Monitoring komitəsinin sədr müavini Səməd Seyidov Avropa Şurası baş katibinin Azərbaycanın Avropa İnsan Haqları Konvensiyasını necə yerinə yetirməsi ilə bağlı rəsmi araşdırmaya başlamasına münasibət bildirərək deyib.

S. Seyidov qeyd edib ki, Avropa Şurasının Londonda keçirilən iclasına qatılıb və həmin iclasda T. Yaqland bu kontekstdə çıxış edib: "Onun çıxışında konkret olaraq bu məsələ gündəmə gətirildi ki, üzv dövlətlər Avropa Şurasının qəbul etdiyi konvensiyaları yerinə yetirməkdən çəkinirlər, ehtiyat edirlər və bu da ümumiyyətlə, Avropa Şurasının bir qurum kimi mövcudluğuna təhlükə yaradır. Yaqland sözlərini təsdiq etmək

üçün 10-15 ölkədən misal gətirdi. Mən bununla bağlı bir neçə məsələni diqqətə çatdırıram. Bir-

incisi, Böyük Britaniya Avropa Şurasının İnsan haqları konvensiyasını uzun illərdir müntəzəm olaraq yerinə yetirmir, hətta Avropa İnsan Haqları Məhkəməsinin qərarlarına əməl etmir. Bunu Yaqlandın özü də dedi. İkincisi, hər bir ölkə Avropa Şurasına daxil olarkən həmin

konvensiyaların qeyri-şərtsiz həyata keçirilməsi ilə bağlı sənəd imzalayır. İlk dəfə Rusiya Federasiyası Konstitusiyaya Məhkəməsi qərar verdi ki, Avropa İnsan Haqları Məhkəməsinin hansı qərarı ölkənin Konstitusiyasına uyğun olacaqsas, onu yerinə yetirəcək. Üçüncüsü, Macarıstan bu iclasda öz Konstitusiyasının Avropa Şurasının konvensiyaları ilə uyğun gəlməməsi məsələsini qaldırdı. Dördüncüsü, bu yaxınlarda Polşada seçkilər nəticəsində Konstitusiyaya Məhkəməsinin hakimlərinin dəyişdirilməsi və bununla da Konstitusiyanın kobud şəkildə pozulması və sair məsələlər də qeyd olundu".

"Bu gün Avropa Şurasında onsuz da dezintegrativ proseslər gedir. Zərər çəkən Azərbaycan yox, böhran içərisindəki Avropa Şurası olacaq".

S. Seyidov deyib ki, çıxışında Avropa Şurası İnsan Haqları

Məhkəməsinin "Çıraqovlar məsələsi" haqqında qərarının da bura aid edilməsini istəyib. O, təəssüflə bildirib ki, beynəlxalq konvensiyaların həyata keçirilməsi ölkələr içərisində kaos, destabilizasiya və qeyri-sabitliyə gətirir, ona görə də ölkələr özlərini qorumaq üçün artıq beynəlxalq səviyyədə yox, lokal səviyyədə qanunların üstünlüyünə önəm verirlər: "Ən böyük beynəlxalq pozuntu Azərbaycan torpaqlarının işğal olunmasıdır. Qoy, cənab Yaqland Azərbaycana araşdırıcı missiyanı göndərməzdən əvvəl bu missiyanı Dağlıq Qarabağa, digər işğal olunmuş torpaqlara göndərsin. Görsünlər ki, Ermənistan Avropa məhkəməsinin tələblərini necə yerinə yetirir. İyirmi ildən çoxdur ki, bütün beynəlxalq qanunları pozaraq, Avropa Şurasının bütün qərarlarına zidd olaraq Azərbaycanın ərazisinin bir

hissəsini işğalda saxlayırlar. Cənab baş katib qoy iclasda adını çəkdiyi bütün ölkələrə missiya göndərsin. Niyə məhz Azərbaycan? Hesab edirəm ki, bu, növbəti anti Azərbaycan addımlardan biridir və bu addım heç bir ciddi nəticəyə gətirib çıxara bilməz. Bu gün Avropa Şurasında onsuz da dezintegrativ proseslər gedir və bu proseslərə baş katib bu şəkildə təsir göstərmək istəyirsə, o zaman həmin proseslər daha da sürətlənəcək. Nəticədə zərər çəkən Azərbaycan yox, böhran içərisində olan Avropa Şurası olacaq".

Qeyd edək ki, Avropa Şurasının baş katibi Tyorbyorn Yaqland ilk dəfə öz səlahiyyətindən istifadə edərək Azərbaycanın Avropa İnsan Haqları Konvensiyasını necə yerinə yetirməsi üzrə rəsmi araşdırmaya başlayıb və bununla bağlı Azərbaycana araşdırıcı missiya göndərməyi qərara alıb.

"Berndə keçirilən sammit prezidentlərinin mövqelərini aydınlaşdırmaq imkanı yaradıb"

APA-nın məlumatına görə, bu barədə ATƏT-in Minsk qrupu həmsədrələrinin onların iştirakı ilə Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev və Ermənistan prezidenti Serj Sarkisyan arasında İsveçrənin Bern şəhərində keçirilən görüşləri ilə bağlı bəyanatlarında deyilir. Görüşdə həmsədrələrlə yanaşı, ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin şəxsi nümayəndəsi Anjey Kaspişik də iştirak edib. Bəyanata əsasən, görüşdə prezidentlər son zorakılıq hallarının müzakirə edərək, ağır texnikanın istifadəsinə görə dinc vətəndaşlar da daxil olmaqla itkilərin baş verməsindən narahatlıqlarını ifadə ediblər:

"Prezidentlər həmsədrələrin təmas xəttində və Ermənistan-Azərbaycan sərhədində zorakılıq hallarının azaldılması tədbirləri ilə bağlı təklifləri və araşdırma mexanizmini dəstəkləyiblər. Prezidentlər hazırkı danışıqlar prosesi çərçivəsində irəli sürülən təkliflər istiqamətində iş aparmağa hazırlıqlarını ifadə ediblər. Onlar həmçinin Minsk qrupu formatına inamlarını təsdiqləyiblər". Qeyd olunur ki, həmsədrələr Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə, danışıqlar yolu ilə vasitəçilik etmək üçün tərəflərlə işləməyə hazır olmaqda davam edirlər.

ABŞ Konqresində Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli müzakirə olunacaq

ABŞ Konqresində Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin dinc yolla həllinə dair müzakirə təşkil olunacaq. APA-nın "news.am" saytına istinadən verdiyi məlumata görə, Nümayəndələr Palatasının Xarici əlaqələr komissiyası gələn ilin yanvarında bağlı qapılar arxasında Dağlıq Qarabağ məsələsini müza-

kirə edəcək. Bunu ABŞ-dakı "Ay Data" erməni təşkilatının nümayəndəsi Elizabet Çulcyan deyib. O bildirib ki, müzakirəyə ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədri Ceyms Uorlik də dəvət olunub: "Biz istərdik ki, müzakirələr açıq olsun. Hələlik komissiyanın sədri bu haqda heç nə deməyib".

NATO-Azərbaycan əməkdaşlığı müzakirə olunub

Rumıniyanın Azərbaycan-dakı səfirliyinin təşkilatçılığı ilə "NATO-Azərbaycan əməkdaşlığının hazırkı vəziyyəti və perspektivləri" mövzusunda dəyirmi masa təşkil edilib. Rumıniyanın Azərbaycan-dakı səfirliyindən APA-ya verilən məlumata görə, dəyirmi masada səfirlər, hərbi attaşelər, NATO ölkələrinin Bakıdakı diplomatik nümayəndələrinin rəhbərləri, NATO-nun Cə-

nubi Qafqaz üzrə bürosundan olan nümayəndələr iştirak

edib. Rumıniyanın Azərbaycan-dakı səfiri Daniel Cristian Ciobanu NATO və Azərbaycan arasında ictimai diplomatiya sahəsində əməkdaşlığın uğurla inkişaf etdiyini bildirib. Səfir deyib ki, Rumıniya NATO-Azərbaycan əməkdaşlığının gücləndirilməsi üçün ictimai diplomatiya ilə bağlı tədbirlərin təşkilini 2016-cı ildə də davam etdirəcək.

Diplomat NATO-Azərbaycan tərəfdaşlığının strateji əhəmiyyət daşıdığını da vurğulayıb.

NATO-nun Cənubi Qafqaz üzrə əlaqələndirici zabiti Uliyam Lahyu NATO-nun Azərbaycan-dakı prioritetləri ilə bağlı təqdimat verib. Daha sonra dəyirmi masa iştirakçıları NATO-Azərbaycan əməkdaşlığının müxtəfli aspektlərinə dair fikir mübadiləsi aparıblar.

Ceyms Uorlik: Azərbaycan və Ermənistan prezidentləri 2016-cı ildə danışıqları davam etdirəcəklər

Azərbaycan və Ermənistan prezidentləri 2016-cı ildə danışıqları davam etdirəcəklər. APA-nın məlumatına görə, bu fikri ATƏT Minsk Qrupunun amerikalı həmsədri Ceyms

Uorlik "Twitter" səhifəsində paylaşmış. "Azərbaycan və Ermənistan prezidentləri İlham Əliyev və Serj Sarkisyan arasında keçirilən görüş danışıqlarının və nizamlanma işinin 2016-cı ildə

də davam etdirilməsi ümidinin ifadə edilməsi ilə yekunlaşıb", deyərək Uorlik Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin Berndə baş tutan görüşünün yekunlarına dair bildirib.

Pentaqon rəhbəri İraqın Kürdüstan regionunda olub

ABŞ-ın müdafiə naziri terrorçu İŞİD qruplaşmasına qarşı mübarizənin genişləndirilməsi məqsədi ilə İraqda kürd rəsmiləri ilə müzakirələr keçirir. "Report"un "Amerikanın səsinə" istinadən verdiyi xəbərə görə, Ərbil şəhərinin hava limanında Eşton Karteri Kürdüstan muxtar vilayətinin baş nazir müavini Qubad Tala-

bani qarşılayıb. E.Karter Şimali İraqın Kürdüstan regionunun lideri Məsud Barzani ilə görüşüb. Onun ABŞ-ın regiondakı hərbi qüvvələri ilə də görüşü planlaşdırılır. Müxbirlərlə görüşü zamanı Karter deyib ki, kürdlərin İŞİD-i məğlub etmək qabiliyyətinə malik olan Peşmərqə orduunu indiyədək şücaət nümayiş etdirib.

Davudoğlu kürdcə çağırış etdi

Gələcəyimizi oğurlayanlara "Edi bese", yəni "Bəsdir" deyək. Axar.az xəbər verir ki, bu sözləri Türkiyə Baş naziri Əhməd Davudoğlu Beynəlxalq Gənc İş Adamları Konqresindəki çıxışı zamanı deyib. "Gəlin buradan bütün gənclərimizə çağırış edək. Sizi küçələrdə ölümə göndərən şəxslərin oyunlarının qurbanları olmayın. Sizi dağlara, barikadalara, xəndəklərə məhkum

edənləri dinləməyin. Qəlblərinizə nifrət toxumu əkənlərə fürsət verməyin. Dövlət düşmən göstərərək gənclərimizin gələcəyini məhv edənlərə "Edi bese", yəni "Bəsdir" deyək. Məscid yandırarlara, xəndək qazanlara, tələ quranlara "Bəsdir" deyək. Bu gün yeni bir səhifə açacaq. Dövlət hər zaman gənclərin yanındadır", - Davudoğlu bildirib.

Bərzani Karterə söz verdi: kürdlər...

"ABŞ-ın kürdlərə növbəti dəfə silah göndərməsi ilə iki kürd briqadası da silahla tam təmin olunaçaq. Təchizat bir neçə həftəyə kürdlərə çatdırılacaq". Publika.az xarici mətbuata istinadən xəbər verir ki, bunu İraq Kürd Muxtariyyətində səfərdə olan Amerika Birləşmiş Ştatlarnın müdafiə naziri Eşton Karter deyib. O, Şimali İraq Kürd Muxtariyyətinin başçısı Məsud Bərzani və İslam Dövləti qruplaşması ilə vuruşan koalisiyanın komandirləri ilə görüşüb. Nazir ABŞ-ın xüsusi əməliyyat qrupları ilə də görüşərək əsgərlərlə nahar edib. Karter bildirib ki, Bərzani Mosulun geri alınması söylərində öz kürd qüvvələri ilə koalisiyanın yanında olacağına dair söz verib.

Abdullah Öcalanın qardaşından PKK-ya inanılmaz sözlər: "Onların..."

PKK lideri Abdullah Öcalanın qardaşı Osman Öcalan, PKK-nı təşkilatını sərt şəkildə tənqid edib. Avropa.info xəbər verir ki, 18 il PKK-nın idarəciliyində olmuş Osman Öcalan İraqın Ərbil şəhərində yaşayır. Osman Öcalan "Millət" qəzetinə verdiyi müsahibədə kürdlərin artıq PKK-ya inanmadığını deyib. O, Türkiyənin həm regional, həm də global güclər tərəfindən Yaxın Şərqdə sıxışdırılması planı olduğunu, bu münəqişənin həm kürdlərə, həm də türklərə zərər verdiyini bildirib: "Müharibənin qarşısını dayam, sülh tərəfdarıyam. Səbəb nə olursa olsun, müharibə və münəqişə tərəfdarı deyilik. Hazırda regionda baş verənlər kürdlərin deyil, bölgədəki bəzi qrupların işinə yarayır. Hədəf Türkiyənin zəiflədilməsidir. Yaxın Şərqi xəritəsi

yenidən çəkilir və Türkiyəni kənar qoymaq istəyirlər.

HDP nə qədər iddia edir etsin, bu

münəqişəni kürdlərin apardığı müharibə hesab etmirəm. Problem varsa, biz bunu dialoqla da həll edə bilərik. Bu xarici qüvvələrin davam etdirdiyi bir münəqişədir.

Kürdlərin adından bu münəqişədən imtina edirəm. Həmin qüvvələr Türkiyəni Suriyaya çevirmək istəyir. Bunlar əslində 3 lideri hədəf alıblar. Onlardan biri Ərdoğan, HDP "səni başqan olmağa qoymayacağıq" deməklə Ərdoğanın devrilməsi planında iştirak etdi. Lakin alınmadı. İkincisi, İraq Kürdüstan Regional Rəhbərliyinin lideri Məsud Bərzanidir. Onu devirmək istədilər, lakin yenə də alınmadı. Üçüncüsü isə Abdullah Öcalanı PKK içərisində təsirsiz bir vəziyyətə salmaq istədilər". PKK-nın Diyarbəkirdəki tarixi məscidləri yandırmasına toxunan Öcalan PKK təşkilatı haqqında çox kəskin sözlər işlədib: "Onların dini yoxdur, məscid də yandırarlardı, adi evləri də. Bütün bunları başqa ölkələrin kəşfiyyatları da edə bilər".

Yaxın Şərqdəki müharibənin ŞOK SƏBƏBİ

"Yaşadığımız böhranın adı "Suriya vətəndaş müharibəsi" deyil, "Aralıq dənizi müharibəsidir". Publika.az xəbər verir ki, bu barədə Türkiyənin "Yeni Şafak" nəşrinin yazarı Kamal Öztürk yazıb.

O, Yaxın Şərqdəki qarşıdurmanın əsl səbəbinin Aralıq dənizindəki kəşf edilməmiş təbii qaz ehtiyatı yataqları olduğunu bildirib. Kamal Öztürk onlarla ölkənin döyüş gəmiləri və təyyarələrinin toplandığı Şərqi Aralıq dənizində 3,5 trilyon kubmetr kəşf edilməmiş təbii qaz ehtiyatının olduğunu qeyd edib: "Bu barədə ABŞ-ın Geoloji Araşdırma Təşkilatı 2013-cü ildə dərc etdiyi hesabatında bildirib. Bu, bölgədəki ölkələrin taleyini, Yaxın Şərqdə tarazlıqları dəyişdirəcək qədər böyük qaz ehtiyatıdır. Bu kəşf Şərqi Aralıq dənizində həmçinin neftin də ola biləcəyini göstərir. Dünya bu bölgənin neft və qazına möhtacdır. Birinci Dünya

Müharibəsin sonra Osmanlı torpaqlarını parçalayanlar ("Sykes-Picot" razılaşması) bizə elə bir bölgəni buraxıblar ki, hər yerdən neft və təbii qaz fontan vurarkən, bizdə dərman üçün bir barel neft çıxmır. Şərqi Aralıq dənizində çıxarılaçaq qazdan bir çox ölkə zəngin olacaq, amma bizə və Şimali Kiprə (rəsmi olaraq tanınmadığı üçün) bir qəpik düşmür. Bu necə zalım bir coğrafi bölünmədir?" Onun sözlərinə görə, Suriya vətəndaş müharibəsində məsələ heç də İŞİD, "Ən-Nüsrə" Cəbhəsi, yaxud da şiə-sünni qarşıdurması deyil:

"Məsələ neft və qazın çıxarılmasında pay sahibi olması, enerji ehtiyatlarının daşınması üçün yeni boru xətlərinin çəkilməsi, təsislərin qurulması və bütün bunları həyata keçirəcək şirkətlərin hansı ölkənin olmasına qərar verilməsidir. Neft və qaz Türkiyə üzərindən Avropaya

daşınsa, gücümüz və strateji əhəmiyyətimiz də artacaq. Və pul da qazanacağıq. Türkiyə və neftə sahib olan Şimali

strateji təpəsində oturlar. Hər kəs təəccüb edir ki, Rusiya buranı niyə bombalayır. Əsəd üçün qurulması planlaşdırılan

İraqın kürd muxtariyyətinin prosesdən kənarlaşdırılması üçün hər cür oyunlar oynanılır. Vurulan təyyarə də, Mosuldakı türk əsgəri böhranı da, PKK terroru da, Rojavadakı PYD də, "Paralel dövlət" məsələsi də, diktatorluq iddiaları da bunun bir parçasıdır". Kamal Öztürk qeyd edib ki, Suriyadakı Bayırbucaq türkmənlərinə qarşı atılan addımlar da sözügedən planın tərkib hissəsidir: "Bayırbucaq türkmənləri kəşf edilən qaz sahəsinin quru hissəsinin ən

və gələcəyin enerji mərkəzi olacaq Lazkiyedəki yeni kiçik dövlətin içində türkmənlərin söz sahibi olmaması üçün onlar buradan köçməyə məcbur edirlər. Məsələni düz başa düşək, adını da düz qoyaq. Biz Aralıq dənizi müharibəsini yaşayırıq. Müharibənin səbəbi yeni olan qaz və neft ehtiyatlarıdır. Bütün stratejiyalar bunun üzərində qurulur. PKK, İŞİD, "Paralel dövlət", yaxud da qazıntılan xəndəklərə ilişib qalmayın. Xəritəyə bütövlükdə baxın".

yıb. Publika.az Türkiyə mediasına istinadən xəbər verir ki, İstanbul Respublika Baş prokurorluğunun əlindəki "İŞİD faylı"nda adı olan E.K. İstanbuldakı PKK-çılar tərəfindən vurulub. İstintaq sənədlərinə görə, İŞİD və PKK arasında Suriyada baş verən qarşıdurmalar Türkiyənin bir sıra böyük şəhərlərində, o cümlədən İstanbulda da yaşanır. Prokurorluq bu tipli bir neçə hadisənin qeydə alındığını bildirib.

Oktyabr ayında İŞİD-çilərin "söhbət məqsədi ilə" istifadə etdiyi İstanbulun Sultanbəyli mahalındakı bir mənşəli partlayış baş verib. Araşdırmalar partlayışın PKK tərəfindən törədildiyini üzə çıxarıb. Respublika Baş prokurorluğunun "İŞİD faylı"nda 67 şübhəlinin adı var. Onların arasında Mərakeş, Tunis və Fransa vətəndaşları da mövcuddur. Şübhəliyədən biri İŞİD-in İstanbul lideri 26 yaşındakı "Əbu Ubeyde" kod adlı İ. A.-dır. Şübhəliyə silahlı terror təşkilatı qurmaq və ona üzv olmaqda ittiham olunurlar. Prokurorluğun məlumatına görə, onlar Türkiyədə kamikadze hücumları təşkil etmək üçün planlar qurublar və bu kəşfiyyat hesabatlarında da əksini tapıb. Bu məqsədlə ölkənin müxtəlif vilayətlərindən avtomobillərin oğurlandığı, terror aktlarında istifadə olunacaq partlayıcıları qeyri-qanuni yollarla Suriyadan Türkiyəyə keçirdiyi bildirilir. Prokurorluq İŞİD-in Türkiyəni "düşmən" və "kafir ölkə" adlandırmasına diqqət çəkib.

Türkiyə təşvişində: şəhər döyüşləri üçün 10 min PKK-ı göndərilib

Suriyanın Kobani şəhərindən Türkiyəyə 10 min PKK-ı daxil olub. Publika.az Türkiyə mediasına istinadən xəbər verir ki, YPG (PKK təşkilatının Suriya qolu olan PYD-nin silahlı qanadı) Kobaniyə gedən 10 min döyüşçüyə şəhər döyüşləri üçün təlim

keçib.

Təlimi başa çatdıran döyüşçülər qrupları şəkildə Türkiyənin cənubi-şərqi vilayətlərə göndərilib. PKK-çılar hazırda Cizre və Sur mahallarında polisə qarşı bu döyüş taktikalarından istifadə edirlər.

HDP ikiye bölündü?

PKK'nın siyasi qanadı mühafizəkarlara və radikallara bölünüb. HDP həmsədri Selaheddin Demirtaşın bəzi partiyadaşlarını "Ərdəğansevənlər" adlandırması PKK'nın siyasi qanadında yaşayan gərginliyin üzə çıxmasına səbəb olub.

Odatv.com yazır ki, bununla da HDP aylardır daxilədə davam edən çəkişmə aşkar mübarizə mərhələsinə keçib: "Partiyada kürd məsələsinə, prezident Ərdəğan və hökumətlə münasi-

bətlərə tam fərqli yanaşan 2 qrup var. Bu qruplardan biri ənənəvi kürd siyasi hərəkatı, digəri isə daha çox sol görüşlülərdir. Dekabr ayında keçirilən partiya toplantısı, yanvar ayında gözələnən qurultay bu qrupların hesablaşma mərhələsi olacaq". Birinci qrup Türkiyə siyasətində daha çox yer qazanma və hökumət işlərinə daha çox təsir imkanı əldə etməni

hədəfləyir. Onların məqsədi kürdlərin dağıdıcı, Türkiyənin təməllərini zədələyən obrazını aradan qaldırmaqdır. Ancaq son illər bu qanad partiyadan dışlanıb, bu kəsimə aid olan bir çox ünlü isim həm bələdiyyə, həm parlament seçkisində partiya siyahılarından kənar qalıb. Digər qrup isə daha radikaldır və onlar daha radikal məsələlərdə kompromislərə yol verilməsini az qala milli xəyanət kimi qiymətləndirirlər. Bu kəsimin təmsilçiləri iddia edirlər ki, 7 iyun və 1 noyabr seçkisi ilə kürdlər unikal şans

əldə ediblər, hətta uzun illər Türkiyə siyasətinin əsas 3 partiyasından biri olan MHP-dən 2 dəfə çox millət vəkili yeri qazanıblar. Buna görə də bu şans dəyərləndirilməli, məqsədlərə çatılması üçün TBMM-dəki imkanlardan geniş istifadə edilməlidir.

Partiya daxilindən əldə edilən xəbərlərə görə, radikal qanadla ənənəvi siyasətin təmsilçiləri arasında ötən həftə bir neçə görüş olub, ancaq görüşlərin heç birində müzakirə edilən məsələlərlə bağlı ortaq fikirə gəlinməyib. musavat.com

"Tuzhurmatunun kəndlərini İŞİD tutdu...Tuzhurmatunun mərkəzi İŞİD təhlükəsi altında...Tuzhurmatu sakinləri bölgəni tərk edirlər..."

Tam ilyarım bundan əvvəl İraqın Səlahəddin vilayətində, ərəb, türkmən və kürdlərin birlikdə yaşadığı Tuzhurmatudan xəbər agentliklərinə gələn məlumatlar təxminən belə idi. Lakin elə həmin vaxt çox fərqli silahlı birləşmələr bir araya gəlib özünü İslam Dövləti adlandıran qruplaşmaya qarşı böyük bir mübarizəyə başlamışdı. Tuzhurmatunun yardımına gələn ən əhəmiyyətli qüvvə kürd Peşmərgə birləşmələri və sıralarında çox sayda şiə türkmən olan Haşid silahlı qruplaşmasının (İD) geri oturdulmasından sonra da bölgədə nəzarəti saxlayan ən əhəmiyyətli qüvvələr də elə bunlar olmuşdu.

Aralarında baş verən müxtəlif problemlərin ardınca, sonrakı həftələrdə bu iki qüvvə arasında toqquşmalar baş verdi.

Bu toqquşmalar öz növbəsində Tuzhurmatu qəzasının mərkəzində yaşayan kürdlər və türkmənlər arasında qarşılıqlı zorakılıqlara yol açdı.

Bir çox insanlar həlak oldu, evlər, ofislər dağıdıldı. BBC-nin çəkiliş heyəti ilə Tuzhurmatuya gələndə diqqətmizi ilk cəlb edən dörd bir yandakı Toyota maşınlarına sancılmış müxtəlif bayraqlar oldu. Burada hər bir qrup binalardan öz bayrağını asmışdı. Qəza mərkəzi faktiki olaraq ikiye bölünüb və heç kim heç kimin məhəlləsinə daxil olmur. Qəza sakinləri Tuzhurmatuda türkmənlər və kürdlər arasında zaman-zaman gərginliklərin yaşandığını bildirdilər, lakin belə zorakılıqlar əvvəllər heç vaxt baş verməmişdi.

Kürdlərin yaşadığı məhəllələri Peşmərgə qüvvələri ilə gəzirik.

Divarlardakı güllə yerləri, əzilmiş avtomobillər burada yaşanmış toqquşmaların miqyasından xəbər verir.

Ölüm hadisələrinin baş verdiyi bir küçənin sakinləri ilə görüşürük. Bir məhəllə sakini danışmaq istəsə də, üzünü örtməyə çalışır: "Eşitsə, Haşid Şabi məni öldürər" – deyir. O deyir ki, toqquşmalar baş verərkən, binaların damlarındakı snayperlər insanlara atəş açırdılar. Bu kişi, kürd olsalar da, İraq kürd liderləri tərəfindən tərk edildiklərini, kimsənin onlara sahib çıx-

Tuzhurmatuda türkmən-kürd həmrəyliyi necə pozuldu?

madığına söyləyir. O deyir ki, bu hadisələrdə İrənin də barmağı var.

"Artıq bir də keçmişdəki kimi olmayacaq"

Başqa bir məhəllədə evinin divarlarında güllə delikləri olan bir kişi ilə söhbət edirik. Əvvəlcə danışmağa başlayır, lakin videoya çəkməyimizi istəmir.

"Türkmənlə kürd arasında qan tökülüb, daha heç vaxt keçmişlərdə olduğu kimi ola bilməyəcək" – deyir. 2013-cü ildə bir bomba basqınına etiraz edərkən həyata keçirilmiş intiharçı hücumunda həlak olmuş türkmən lider Ali Haşim Muhtaroglu'nun portretləri qəza mərkəzində Kürd məhəllələrindən

çəkirlər. Evi hücumə məruz qalmış türkmənlərdən Əbu Muhammed Bayatlıyla görüşürük.

Son illərdə bomba basqınlarına görə böyüyən şiə türkmən qəbristanlığı

Bayatlı'nın dediyinə görə, naməlum adamlar qonşu evləri yandırdılar. O ailəsi ilə birlikdə evdə olarkən onun da evinə silahlı basqın ediblər. Ailəsi evdən çıxmayıb. Lakin silahlılar üçüncü dəfə gəldikdən sonra evlərini tərk etməyə məcbur olublar. Onlar çıxdıqdan sonra silahlılar evlərini alt-üst ediblər.

Bayatlı "Tuzda ilk dəfədir ki, belə bir şey görürəm" – deyir. Şiə silahlıların sözcüsü: Amerika bizi bir-birimizlə toqquşdurmaq

Mahmud qarşıdurmanın mülki adamlara da keçdiyini deyir. "Məsuliyyətsiz insanlar evləri yandırmışa və talan etməyə başladılar. Bu kimi hadisələrin sayı tədricən artdı və hər yeri bürüdü. Vəziyyət bu hala gəlib çatdı" – deyir.

Həm Ərbil, həm də Bağdad Tuzhurmatunu öz nəzarəti altında saxlamaq istəyir. Bəzilərinin fikrincə, elə toqquşmaların arxasında da bu "haqq-hesab" durur. KYB sözcüsü Mahmud isə bu iddianı rədd edir.

KYB-dən sonra türkmənlərin siyasi təşkilatlarından olan İraq Türkmən Cəbhəsinin Tuzhurmatudakı mərkəzinə də baş çəkirik. Burada Cəbhə liderinin müavini Heytem Haşim Muhtaroglu ilə görüşürük.

"İŞİD türkmən və kürdü birləşdirmişdi"

Onun evində 2013-cü ildə bir bomba basqınına etiraz edərkən həyata keçirilmiş intiharçı hücumunda itirdiyi lideri Ali Haşim Muhtaroglu'nun portreti var. Muhtaroglu deyir ki, İD qrupuna qarşı mübarizə insanları birləşdirmişdi, lakin indi bu birlik pozulub. "Bundan ilyarım öncə Tuzhurmatunun tarixində ilk dəfə olaraq kürd və türkmən İD qruplaşmasına qarşı birləşdi. Amma müxtəlif prob-

bir anlaşılmazlıq var idisə, bu, qəza mərkəzində olmamalıydı. Bunlar toqquşmanı insanlar yaşayan yerlərə gətirdilər. Bizim

Kürdüstan Yurdsevərlər Birliyinin Tuzhurmatu nümayəndəsi Muhammed Mahmud

günahsız insanlarımız, dinc əhali bunun bədəlini ödədi. Evlər yandırıldı, dükənlər güllələndi. Türkmən də, kürd də əzab çəkdi".

Türkiyədən inciklik

Bu arada Tuzhurmatuda görüşdüyümüz türkmənlər bizə baş verən hadisələrlə bağlı Türkiyənin heç bir bəyanat verməməsindən acıqlı olduqlarını bildirdilər. Eyni zamanda reportajda adlarının çəkilməməsini istədilər. Ötən həftələr ərzində toqquşan tərəflər, bugünlərdə gərginliyi azaltmaq istiqamətində səylərini əsirgəmirilər.

türkmən məhəllələrinə keçirik. Qəza mərkəzində yaşayan türkmənlərin əksəriyyəti şiə məzhəbindəndir. Küçələri dolaşarkən bu dəfə yanımızda İraq Türkmən Cəbhəsinin (İTC) silahlı döyüşçüləri, bir də Türkmənli TV-dən jurnalist Ahmet Haşim Muhtaroglu var.

2000-lərdə böyüyən türkmən qəbristanlığı

Buradakı türkmənlər 2000-ci illərdə bir çox bomba basqının hədəfi olublar. Bəzi basqınlar üçün məsuliyyəti heç kim üzərinə götürməyib, bəzi hücumları radikal islamçı qruplaşmalar özlərinin törətdiklərini bildiriblər. Muhtaroglu küçələrdəki çalaları göstərir və deyir ki, bunlar həmin basqınların nişanəsidir. Bizi şiə müsəlmanların qəbristanlığına aparən Muhtaroglu deyir ki, bu məzarlıq 2000-ci illərdə böyüyüb. (Biz Tuzhurmatudan çıxdıqdan az sonra yenə də türkmənlərin yaşadığı ərazidə törədilən intiharçı hücumunda 6 nəfər həlak olmuşdu). İTC üzvləri deyirlər ki, belə basqınlardan sonra gənclər öz məhəllələrində silahlı keşik

istəyir. Yaxşı, bəs görəsən, bölgədə İD qruplaşması təhlükəsinin olduğu bir vaxtda cihadçı qrupa qarşı mübarizə aparənların arasına təfriqə niyə düşüb? Etnik və məzhəb gərginliyi necə yaranıb? Haşid Şabinin mərkəzi qarşısında görüşdüyümüz qrupun Tuzhurmatu sözcüsü Ali Haşim Hüseyini deyir ki, baş verənlərin arxasında xarici qüvvələr dayanır. "Bu, Amerikanın siyasətidir, şeytan siyasətidir. Milləti bir-birinə vururlar. Qoyurlar ki, bir yerdə yaşayaq. İki qardaşı bir-birinə vurduran, bu fitnəni salan Amerika və onun nökrəleridir".

Biz eyni sualı Peşmərgələrin bağlı olduğu Kürdüstan Yurdsevərlər Birliyinin (KYB) Tuzhurmatudakı mərkəzində də soruşuruq. Partiyanın sözcüsü Muhammed Mahmud deyir ki, İD qrupu ilə mübarizə üçün buraya həm Peşmərgələrin, həm də Haşid Şabinin və başqa qruplaşmaların çox sayda döyüşçüsü yığılıb. Bu çoxluqda belə bir gərginlik yaranıb.

Bağdad - Ərbil çəkişməsinin sonu varmı?

lemlər ortaya çıxdı. O problemləri bir saatin içində həll etmək olardı, lakin anlaşılmazlıq niyə bu dərəcəyə gəlib çatdı, bilmirəm. Tuzhurmatu qəza mərkəzi döyüş meydanına çevrildi. Dinc əhali evlərindən çıxıb bilmirdi. Gənclərimiz bir-birlərinə qarşı vuruşurdular". Toqquşmalara görə, Peşmərgə qüvvələrini günahlandırən Muhtaroglu, həm də Haşid Şabini pisləyir:

"Mən bu məsələdə hər ikisini günahlandırırım. Əgər aranızda

Sülh axtarışında

Tərəflər arasında tez-tez görüşlər keçirilir, qərarlar qəbul olunur. Tuzhurmatu sakinləri indi gərginliyin azalacağına ümid edirlər. Bu hadisələrlə əlaqədar bölgəni tərk edənlərə geri dönmələri üçün çağırışlar edilir. Lakin bu miqyasda can və mal itkisinin yaşandığı, ən başlıcası isə qarşılıqlı etimadın yaralandığı bir bölgədə sülh və əmin-amanlığın bərpası üçün uzun zaman lazım olacağı ehtimal edilir. www.bbc.com

Laçınlılar Ulu öndər Heydər Əliyevin əziz xatirəsini ehtiramla yad etdilər

12 dekabr 2015-ci il tarixdə Azərbaycan xalqının unudulmaz oğlu ümummilli lider Heydər Əliyevin əziz xatirəsinin yad edilməsi ilə əlaqədar Laçın Rayon İcra Hakimiyyətinin təşkilatçılığı ilə rayon sakinlərinin daha sıx məskunlaşdıqları Ağcabədi rayonu Taxta körpü qəsəbəsində geniş anım mərasimi keçirilmişdir. Çoxsaylı rayon ictimaiyyəti nümayəndələri, qəsəbə sakinləri və məktəblilər Laçın Rayon İcra Hakimiyyətinin inzibati binası qarşısındakı Ulu Öndər Heydər Əliyevin büstü önünə güllər düzülərək onun əziz xatirəsi ehtiramla yad edildikdən sonra tədbir Rayon İcra Hakimiyyətinin iclas zalında davam etdirilmişdir. Tədbirdə Laçın Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Akif Səlimov Ulu Öndər

Heydər Əliyevin dünya siyasətçiləri arasında tutduğu xüsusi mövqeyindən, xalqımız qarşısındakı misilsiz xidmətlərindən

əvəzedilməz strategiyası ilə bu gündə möhtərəm Prezidentimiz cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında uğurla inkişaf edərək

Tədbirdə çıxış edən rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri Ulu öndər Heydər Əliyevin zəngin həyat və fəaliyyətinin müxtəlif dövrlərinə bir daha nəzər salmış, onun möhkəm iradəyə, mahir diplomatiya və idarəçilik qabiliyyətinə, geniş zəkaya, yüksək insanpərvərlik xüsusiyyətlərinə malik olmasından ətraflı söhbət açmış, əziz xatirəsi önündə baş əydiklərini bildirmişlər. Eyni zamanda onlar istər Sovetlər İttifaqında, istərsə də müstəqillik illərinin ilk dövründə respublikamızda qazanılmış uğurların başlıca təşkilatçısı və səbəbkarı Ulu öndər Heydər Əliyev olduğunu xüsusilə vurğulamış, Ulu öndərin əziz xatirəsinin tərəqqipərvər bəşəriyyətin yaddaşında əbədi yaşayacağını qeyd etməklə, hələ xalqımıza onun layiqli

davamçısı, ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə daha möhtəşəm qələbələr qazandırılacağı bildirilmişdir. Həmçinin qəti əminliklə vurğulanmışdır ki, ölkəmizin yeganə problemi olan Dağlıq Qarabağ məsələsi, yağı düşmən tərəfindən işğal olunmuş tarixi torpaqlarımız ölkə Prezidentinin apardığı qətiyyətli və dönməz siyasət sayəsində tezliklə işğaldan azad ediləcək, respublikamızın ərazi bütövlüyü təmin edilməklə bütün köçkünlər öz ata-baba yurdlarına dönəcəklər.

Tədbirdə rayon sakinləri ümummilli lider Heydər Əliyevin əziz xatirəsinin xalqımızın qəlbində əbədi yaşadığını, onun əvəzolunmaz ideyalarının dövlətimizin inkişafı və tərəqqisi yolunda əbədi mayaka çevrildiyini bildirmişlər.

söz açaraq, müasir Azərbaycan dövlətinin Heydər Əliyevin dünyada layiqli yerini tutmasını xüsusilə vurğulamışdır.

Sabunçu Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının Zabrat qəsəbə sakinləri ilə görüşü keçirildi

18 dekabr 2015-ci il tarixdə Sabunçu Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Adil Vəliyev 81 sayılı tam orta məktəbin akt zalında Zabrat qəsəbə sakinləri ilə növbəti səyyar görüşü keçirdi. Görüşdə rayon rəhbəri ilə yanaşı Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin Sabunçu Rayon İdarəsinin rəisi Faiq Nuriyev, Sabunçu Rayon Polis İdarəsinin rəisi Eldar İlyasov, Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının I müavini Güloğlan Məmmədov, aparatın

şöbə müdirləri, məsul işçiləri, xidmət sahələrinin rəhbərləri və qəsəbə sakinləri iştirak etdilər.

Görüşü Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Adil Vəliyev açaraq cənab Prezident İlham Əliyev tərəfindən ölkədə və Sabunçu rayonunda sosial-iqtisadi inkişafın, həmçinin infrastrukturunun yaxşılaşdırılması istiqamətində görülmüş işlərdən danışdı. Daha sonra qəsəbə sakinlərindən Sadıqov Ramiz, Mirzəyev Elxan, İsmayilova

Xanım, Yolçuyeva Cahan və başqaları çıxış edərək qəsəbədə gedən abadlıq və quruculuq işlərinə görə ölkə rəhbərlərinə minnətdarlıqlarını bildirdilər, onları narahat edən bəzi nöqsan və çatışmazlıqların aradan qaldırılmasını xahiş etdilər. Rayon İcra Hakimiyyəti başçısı Adil Vəliyev sakinlər tərəfindən qaldırılan məsələlərin həlli ilə əlaqədar aidiyyəti qurum rəhbərlərinə müvafiq tapşırıqlar verdi.

Almaniya XİN başçısı: "Yaxın Şərqdə kürd dövlətinə ehtiyac yoxdur"

Ölkə.az xəbər verir ki, Almaniyanın xarici işlər naziri Frank-Valter Ştaynmayer ölkəsinin müstəqil kürd dövlətinin yaranmasına qarşı olduğunu bildirib. "Yaxın Şərqi bu regionuna çox şey lazımdır, amma ye4ni çək-

ilmiş sərhədlər lazım deyil. Bir neçə gün bundan əvvəl İraq kürd muxtariyyətinin başçısı Məsud Bərzani məni əmin elədi ki, kürdlər müstəqillik arzularını unutmayıblar və bunu yalnız dinc, dialoq yolu ilə qazanacaqlar, qanla, zora-

kılıqla deyil", deyərək Almaniyanın XİN başçısı bildirib. Xatırladıq ki, Almaniya İraq kürdlərinə İŞİD-lə müharibə üçün hərbi yardımlar ayırıb. Berlin bu yardımların kürdlər tərəfindən başqa məqsədlərdə istifadə edilməsini istəmir.

Lavrov: Yalnız Suriya xalqı öz gələcəyi barədə qərar verə bilər

Rusiya xarici işlər naziri Təhlükəsizlik Şurasında çıxışında deyib: Yalnız Suriya xalqı öz gələcəyi barədə qərar verə bilər. Səhər Beynəlxalq Televiziya

yasının məlumatına görə, Sergey Lavrov Suriya barəsində Təhlükəsizlik Şurasının qətnaməsinin təsdiqlənməsinə toxunaraq deyib: Bu qətnamə BMT-nin əsasnaməsinə əsasən Təhlükəsizlik Şurasında səs çoxluğu ilə təsdiqləndi və terrorçulara təzyiqlər göstərməkdə olanların hamısının səyinə əsasən deyib: Qətnamənin məqsədi İŞİD və terror qruplaşmalarına maliyyə təminatına nəzarətin gücləndirilməsi, qeyri-qanuni ticarət yolu ilə onların maliyyə təminatı şəbəkələrinin kəsilməsidir. Rusiya xarici işlər naziri əlavə edib: Terrorizmlə mübarizə dayanmadan davam etməlidir. Suriyada və yaxud hər bir yerdə terrorçuların yaxşı və pisə bölünməsi düzgün deyildir. Bu qətnamə həmçinin Suriya xalqına humanitar yardımlara şəraitin yaradılmasının vacibliyini vurğulayır. Lavrov deyib: Önemlidir ki, Təhlükəsizlik Şurasında bir daha Suriya Ərəb Respublikasının müstəqil hakimiyyəti vurğulandı. "Biz bütün əməkdaşlardan istəyirik ki, əməkdaşlıq dövründə etnik nifrətə səbəb olacaq açıqlamalara yol verməsinlər və terrorizmlə mübarizə və siyasi həll yolunu düşünsünlər. Bu strategiyadır və eger biz öz geosiyasi mənafehimizi irəlilətmək ardınca deyilikse, Suriya xalqı və ölkəsini düşünək və başqa seçim yoxdur" -deyə Lavro bildirib.

İraq Kürd Regional Yönetimi: Türkiyəyə qaz xətti çəkiləcək

GünAz TV: İraq Kürd Regional İdarənin parlamenti Enerji Komissiyası sədri Şerko Cevdet İdarənin Türkiyə 2018-ci ildə təbii qaz idxal etmək niyyətində olduğunu bildirib.

Cevdetin Anadolu

Agentliyi müxbirinə verdiyi məlumata görə, İraqın bu bölgəsindən Türkiyəyə magistral qaz xətti çəkiləcək. Bildirilir ki, 2017-ci ilin sonunda boru xəttinin çəkilməsi planlaşdırılır. Türkiyə bu qazı həm daxili tələbatına sərf etməyi, həm

də ixrac etməyi nəzərdə tutur. O bildirib ki, Rusiya Avropa ilə Türkiyənin qaz ehtiyacını ödəyir, ancaq Şimali İraq bölgəsi də bu qazı təmin edəcək ölkələr sırasına daxil ola bilər. Bölgə üçün qızıl fürsətdir. Vecdet bölgədəki təbii qazın ixrac edilməsi üçün layihə fəaliyyətlərinə başladığını söyləyib. TRT

Rusiyadan ilk silah yükü İraqın Kürdüstan məntəqəsinə göndərildi

İRNA-nın məlumatına görə, İraq Kürdüstanı peşmərgə qüvvələrinin əməliyyat komandanı müavini Şeyx Kamal cümə axşamı deyib: Rusiyanın İraqa hərbi yardımları çərçivəsində bu ölkənin ilk silah yükü bu kürd peşmərgə qüvvələrinin ixtiyarına verilib və tezliklə peşmərgə qüvvələri arasında paylanacaq. Şeyx Kamal həmçinin, ABŞ-ın silah və hərbi yardımları barədə deyib: Amerikalılar İraq Kürdüstanında təşkil edilən yeni qüvvələrin təchiz edilməsini, silahlandırıl-

masını öz üzərinə götürüb və üçün rəsmi Bağdad ilə proqrama əsasən silahlar sadəcə məsləhətləşmə ilə

gələn il İraq Kürdüstanına kifayətlənə bilər. ABŞ Konqresinin xarici əlaqələr komitəsinin bu qərarı Bağdadın nəzərində İraqın müllü hakimiyyətinə aşkar müdaxilə sayılır. İraq dövləti bildirir ki, ABŞ-ın bu hərəkəti İraqda tərifiqə xarakteri daşıyır.

Rusiyanın ən iri hərbi döyüş gəmisi Suriya sahillərində

AFP-nin verdiyi məlumata görə, Rusiyanın "Moskva" adlı hərbi döyüş gəmisi Suriya sahillərinə yan alıb. Bu hərbi gəmi gəmilərə qarşı raket sistemləri ilə təchiz edilib ki, 500 kilometrlik uçuş radiusuna malikdir.

Bu raketlərin hər biri nüvə başlığı daşımağa qadirdir. Bu hərbi gəminin komandiri Aleksandr Şvarts deyir:

Bu yeni sistemdən faydalanaraq, biz öz missiyamızı yaxşı formada yerinə yetirə bilərik və Hmeimim hərbi bazası üçün yaxşı hava dəstəyi verə bilərik.

Bariyê Bala

MİN RA DİBÊN, MESEKİNE, BİNİVİ SE

Hesretkêşê aşî tî ye me berê-berî da,
Wê digirim, hemu qulça, hemu erda.
Heta qelem hebe nava pêçyê min da,
Ezê bankim, rexne bikim, tew nemerda.

Reşê serê dê û xûşkêd sû ret bi xwî n,
Ax-ofî nêd bav û birêd heznî ye, şî n,
Lû ve-lû va kal û pî rêd dil kul-birî n,
Min ra dibên, mesekine, binivî se.

Koletî ya gelê minî bê sî, sitar,
Zelûlî ya me ra niye neyarêd har,
Rind welatê minî bû ye çar tî ş, çar par,
Min ra dibên, mesekine, binivî se.

Xwî n û rêça mêrxasêd ser ax, kevira,
Dergûşêd sewiqî ne ber bistan-bera,
Sexî r-sêwî ye tî -birçî ye serê rî ya,
Min ra dibên, mesekine, binivî se.

Bû kêd xêlye, ber perda da, bê mêr mayî,
Dotêd bikre bê hezkirî, dî lan mayî,
Zozanêd bê bê van, şivan, berxvan mayî,
Min ra dibên, mesekine, binivî se.

Goristanêd him gêrî la, him pêşmerga,
Şêr û şenbaz, qehremanêd êla Kurda,

Tew bê gunêd boy azayê xwe dan feda,
Min ra dibên, mesekine, binivî se.

Erf-edetê meyi zû da teribandî,
Veşartina dî lan, cejnêd meye cindî,
Kesêd neman heta î ro bibiyan zindî,
Min ra dibên, mesekine, binivî se.

Gulistanêd çilmisî ye ne ter-teze,
Deşt-beyarêd xemilî ne, xwî n geveze,
Daristanêd hilşandine fêkî -reze,
Min ra dibên, mesekine, binivî se.

Qî re-qî ra qaz-qulingêd asî mana,
Zêre-zêra karxezalêd mêrg-çî mana,
Kew-bilbilêd melisî ne ser hêlî na,
Min ra dibên, mesekine, binivî se.

Seyrangehêd zû da mane vik û vala,
Eşq dilokêd nayên zarê qenc cahila,
Belg weşî na sosin, rihan, him sorgula,
Min ra dibên, mesekine, binivî se.

Teyrik-tû yêd bask venakin nav esmana,
Terewilêd der nakevin dora lana,
Koçervanêd venagirin çadir, kona,
Min ra dibên, mesekine, binivî se.

Emrêd î dî gelek çû ye, maye hindik,
Min nagerin çî l-bedewed naze, rindik,
Kur û keçêd gelê mine taylan, tenik,
Min ra dibên, mesekine, binivî se.

Ezê bankim, dinya bila pêbihese,
Pêşya qetla bila bigrin, î dî bese,
Kesên xêrxaz deng bidin boy azaya me,
Şî n-koletî belkî derê welatê me.

Xwedê xwî n xar kunê-kunê bike yek car,
Ewladêd wî bike xurê tim gurêd har,
Malê da şî n, hêsrêd xwî nê ew bî ne xar,
Laşêd wî ra peyda nebe çeleke sar.

DOLAMAÇARX
Mênim adim dêrdli dolab,
Suyum axar yalab-yalab.

Yunus İmre

Dolaba söz qoşan dêdê,
Cahanın çarxıdır dolab.
Çekdiyi su gönül yaxır,
Şeytanın çarxıdır dolab.

Yaman dêrinmiş bu quyu,
Div ağzından çıkar suyu.
Ataşdır dövrəsi, qıyı,
Dövranın çarxıdır dolab.

Haqsız olan haqqı yenib,
Ədalətin şamı sönüb.
Yaxşılar xülyaya dönüb,
Yamanın çarxıdır dolab

Kəndiri bir uzun ilan,
Fışıldayır zaman-zaman.
Su yerinə çəkdiyi qan,
Yalanın çarxıdır dolab.

Kim qurdu belə dolabı,
Nə vaxt qırılar tənabı?!
Çəkdiyi nifaq şərabi,
Zamanın çarxıdır dolab.

CAVAN ÖMRÜM QOCA KEÇDİ

Qəm könlümə qonaq düşdü,
Yurd saldı, gedər olmadı.
Sevinc məndən uzaq düşdü,
Vaxt keçdi, xəbər olmadı.

Eşqimə qarğadı fələk,
İfritəyə döndü mələk.
Qopdu bir vədəsiz külək,
Bağımda bəhər olmadı.

Cavan ömrüm qoca keçdi,
Heç bilmədim necə keçdi.

Gündüzüm də gecə keçdi,
Səhərim səhər olmadı.

Məcnun bu dərde hayandı,
Fərhad qanına boyandı.
Xan Kərəm od tutub yandı,
Biri bəxtəvər olmadı.

Kimi sevdin, könül, kimi,
Qırıldı sazıyın simi.
Nağılda da sənin kimi,
Viranə şəhər olmadı.

SAYMARAM

Sözün fil gücü var şerimdə mənim,
Aslanı qarşımda tula saymaram.
Ağacdan at minən gədə-güdəni
Karvana hürüşən xla saymaram.

Mən adam gəzirəm mərifət kanı,
Ülvi bir ataşla qaynaya qanı.
Əbləhi, bədxahı, keyi, nadanı,
Yabı quyuğunda qıla saymaram.

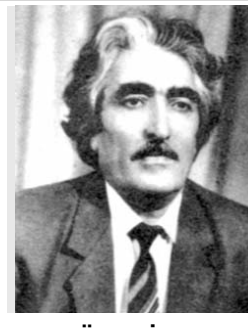
Laçın dağlarının yüz qalası var,
Hər uca zirvənin öz qalası var.
Könlümün alınmaz söz qalası var,
Sultanı, xanı da qula saymaram.

Mən aqıl eylədim neçə sərşəmi,
Yaralar sağaltdı sözün mələmi.
Qəlbini sərşəvə satan sənəmi,
Yüz əməldən çıxan dula saymaram.

Heç kökdən düşmədi eşqimin sazi,
Yığdım kitablara dürrü, almazi.
Vəcsiz qürürlənən adamsaymazı,
Ulaq belindəki çula saymaram.

Qoca Kürdoğlunun əyilməz başı,
Qarlı dağlar ilə durar yanaşı.
Başına qızıldan tac qoysa naşı,
Sürtülüb atılan pula saymaram.

Laçın, 1991

Hüseyin Kürdoğlu

ÜRƏYİMDƏN AĞRI KEÇİR

İnsafı quruyub göyün,
Tanrı yatıb, dəmir döyün.
Qoç bəsləyən bir erköyün
Göy zəmini lay-lay biçir,
ÜRəyimdən ağrı keçir.

Bəd gəldi ömrün əzəli,
Dərd artdı dərde dözəli.
Ormanın vaxtsiz xəzəli
Yel ağzında qalxıb uçur,
ÜRəyimdən ağrı keçir.

Tay-tuşun yarıyan vaxtı,
Hüsnünü qoruyan vaxtı,
Vaxt ötüb qarıyan vaxtı
Çal kişiyə bir qız köçür,
ÜRəyimdən ağrı keçir.

Şərə yenildimi xeyir,
Adam oğlu adam yeyir.
Naşıl sərşərafam deyir,
İnci seçir, gövhər seçir,
ÜRəyimdən ağrı keçir.

Bulanıq ay, bulanıq il,
Zəmanənin gözüne mill!
Dünya mehərində deyil,
Qapımızı gör kim açır,
ÜRəyimdən ağrı keçir.

7.06.1991

ÊY KURD.

Qedera te derbaz dibe bê wate,
Jî yanêda dilê te ne rehetê,
Bi yekbûnê yekser rabe raweste,
Hemberî zulm û î nkara bi çete.

Te Tu dera qebûl nakin bê warî,
Kuda diçî serbest nî nî stû xarî,
Her kî vî jî nay pêş cava tuçarî,
Vê rewşêda pêşeroj jî tim tarî.

Tu alt bike vê cî hana bi şî ddet,
Ava bike jî yaneke bi rûmet,
Tu alt bike vê jî yana bi minet,
Tu jî bijî jî yanek bi sî yanet.

***

Heya ku xelqperestî bê nişmanî,
Jî yanêda tê birizî erzanî,
Pêş cî hanê bê fehmi û nezanî,
Vê rewşêda gelo kêra lazimî
ÊY KURD.....???

25 .05.2012.

Êy mirovên vê dune.

Êy mirovên vê dunê,
Dest berdin ji kî n, şera,
Dur herin hun ji kî n ê,
Wekhev bijî n bi hevra.

Hevra bibin pişt, teyax,
Hevdu nekin belengaz,
Mafa nekin teng, yasax,
Bijî n kubar serfî raz.

Hevra bibin xûşk bira,
Dest bidin destê hevda,
Rê nedin hov kujera,
Hilşî nin xwî na evda.

Cavê we qe nebî ne,
Mirin kuştin û xwî nê,
Xirav nekin vê dunê,
Unda nekin evî nê.

Dunya mala hemû yan,
Bese hev bikin cuda,
Zulmê hingavt ev cî han,
Hev nekin î nkar, unda.

Ev çî top, tang û cekin,
Bese hevra şer nekin,
Ji zulm zorê vekişin,
Dijî hevdu nemeşin.

Nehêlin biqewmin şer.
Mirov neji n derbeder,

Dunya me dikin par- par,
Nava hevda koledar.

***

Ey mirovên dunyayê,
Hevra nekin şin, wayê,
Sinora bese rakin,
Hevra werên tim rayê.

Mirov hemû birane,
Zulm û zor çirane.
Bê aşî tî ev cî han,
Tar û mare wêrane.

Rê nedin kujer, hovan,
Ku bukujin mirovan.
Bi wekhevî, biratî,
Hevra bidin silavan.

***

Yên mirovahî yê der,
Kesan dikin ji çî der.
Dunya kiran beş, sî nor,
Yên bê wî cdan û rêder.

Dunya mezin bê bin ser,
Kirin par-par yêd xweser,
Wanra cî han tim tenge,
Gela dikin penober.

Dunya rengn cindî ye,
Kî nezane gundî ye,
Qurne, dewran tèn dicin,
Ew tim nû ye zindî ye.

Her kes tê wedelî ye,
Ji derda ne xalî ye,
Emrek têra me nake,
Em çî dikin nivci ye.

Êy mirov deme rave,
Dunya me xirav dive,
Dijî pî syê bisene,
Dunya bi te yê şênve.

Kî naha paşda mave,
Qismetê wî tim xave,
Ku tu herî demêra
Ser te hertim yê tav ve.

Tariyel Cəlil

NƏ İSTƏYİRSƏN

Getmiş bir qatarın arxasınca sən,
Niye boylanırsan, nə istəyirsən?
Çoxdan gecikmişən, niyə bilmirsən,
Gecikmiş sənişin, nə istəyirsən?

Qatar çoxdan gedib, yollar uzanıb,
Sən görən məhəbbət oda qalanıb,
O vaxtkı sevgimiz nifrət adlanıb,
Artıq yox olmusan, nə istəyirsən?

Nifrət istəyirsən?-Buyur bolhabol,
Mən dönən deyiləm, sənə yaxşı yol!
Nə sızla, nədə ki, göz yaşına dol,
Acı bir yalansan, nə istəyirsən?

Küskünəm, qəlbimə qəhər dolubdu,
O şirin duyğular zəhər olubdu,
Baxçam saralıbdı, gülüm solubdu,
Solmuş bir çiçəksən, nə istəyirsən?

İSTƏYİR...

Ürəkə qəribə bir eşq oyanıb,
Qaranlıq aləmin nura boyanıb.
Qəm-kədəir yox olub, کنار dayanıb,
Sevinc qollarını açıb yoluma,
İstəyir mən gedib çatam yarım.

Oxşayam telini, tutam əlindən,
Dərəm bu sevdanın sevgi gülündən,
Qopam tənhalıqdan, çıxam zülümdən,
Çatam nakam qalan arzularıma,
İstəyir mən gedib yetəm yarım.

Ruhumu oxşayır, sevdiyim hislər,
İçimdə ürayım hey səni səslər.
Məni anlamayan, duymayan kəslər,
İnanın, belə eşq heç ola bilməz,
Bu gül açıldısa bil sola bilməz.

Elə bir gözəl yox, sənin biçimdə,
Ruhunla eşq qurdun mənim içimdə.

Gülüm, yanılmarsan sən bu seçimdə,
İnşallah gəlmərik nəzərə, gözə,
Tanrı özü açıb bu yolu bizə.

Küskün görməsə də, o gül camalı,
Bilirəm gözəlsən aydan səməli.
Bu şair oğlanın birdi amalı,
Xoş günlər yaşasın, xoş günlər görsün,
Səninlə bərabər bir ömür sürsün!

ÖZÜMÜ ÖZÜMDƏN QOPARAM GƏRƏK

Mən səni özümdən qoparmaq üçün,
Özümü özümdən qoparam gərək.
Tutam əzrailin cəllad əlindən,
Ruhumu onunla aparam gərək.

Başqa cür ayrıla bilmərik gülüm,
Özünü aldadıb, yorma boşuna.
O zaman tükənib bitər bu sevdə,
Əlvida yazasan məzar daşıma.

Bəlkə ölüm belə ayırmaz bizi,
Ruhumuz qovuşar haq dərgahında.
Günahkar qulluq, bilirsən bunu,
Bəlkə də, yer verməz Allah yanında.

Nə bilim, bilmirəm bu sevdə nədi,
Nə üçün alışıb, nədən yanırım.
Gecə də, gündüz də xəyalımdasan,
Hey səni düşünüb, səni anıram.

Küskünəm, ömrümün payız fəslinə,
Baharı gətirdin, yazı gətirdin.
Ruhuma bələnən kədəri, qəmi,
Eşqinlə ömürdən silib götürdün.

GÖRÜŞÜNƏ TƏLƏSİRƏM...

Görüşünə tələsİRƏM nədənsə,
Heç bilmirəm bu yol hara aparır.
Qəribə bir hiss gəzir içimdə,
Alır məni, öz ruhumdan qoparır.

Fikirlərim ərsə çəkib yuxumu,
Qorxuram ki, sındırasan oxumu.
Artıq səpdin eşq adlanan toxumu,
Sevdə məni qarış-qarış otarır.

Sənin kimi görmədim heç bir sona,
Hər kəlməndə, hər sözündə bir mənə.
Nolar qoyma, bu vüsali tez söne,
Gəlil yanıb, son közərti qurtarır.

Li Tirkîyê Qedexe û Operasyon li Pênc Navçeyên Kurdan Berdewam in

Li navçeya Sûra Amedê qedexe di roja 16'an de ye. Ev roj di pevçûnan de leşkerek jiyana xwe jidest da li sûrê. Li navçeya Kerborana Mêrdînê qedexe di roja 8'an de ye û du sivil li wir hatin kuştin. Herwiha li navçeya Nisêbînê jî qedexe di roja 6'an de ye û penaberek Rojavayî ji ber pevçûna jiyana xwe jidest da. Navçeyên Şîrnexê Cizîr û Silopê jî di roja 6'an de ye. Li Cizîrê du kes, li Silopê jê xorek hat kuştin.

kuştin, heft endam sax hatine girtin, 22 hêzên ewlekariyê û 3 sivil jî birîndar bûn. xwe kolan. Dewleta Tirk li kurdan zilmê dîke. Ew jî jibo nekevin destê polîsan xwe bi xendekan diparêzin. Karayilan got di neha dîmeneke şerê navxwe heye neha û jibo artêş û hikûmetê got ger hun weha dewam bikin gerîla wê bi canfedayî bikeve nav vî şerî. Wê deme wê hemî peywendiyê nav dewleta Tirk û gelê Kurd qut bibe.

Parlamenetrê Şîrnexê Faysal Sariyildiz ji Cizîrê, parlamentar Aycan ırmaz jî ji Silopê rewşa dawî ragihandin jibo dengê Amerîka. Herwiha di raportê de rûniştvanê Taxa Yafesê Cemal jî behsa rewşa xwe dike, dibêje nêzî 20 kes di bodroma malê de jiber êrîşên bi tanq û topan. Herwiha dide zanîn Hediye Şen a 30 salî ku sê roj berê ji aliye sekvnan hat kuştin cîrana wan bû.

Herwiha di raportê de rûniştvanê Taxa Yafesê Cemal jî behsa rewşa xwe dike, dibêje nêzî 20 kes di bodroma malê de jiber êrîşên bi tanq û topan. Herwiha dide zanîn Hediye Şen a 30 salî ku sê roj berê ji aliye sekvnan hat kuştin cîrana wan bû.

Herwiha di raportê de rûniştvanê Taxa Yafesê Cemal jî behsa rewşa xwe dike, dibêje nêzî 20 kes di bodroma malê de jiber êrîşên bi tanq û topan. Herwiha dide zanîn Hediye Şen a 30 salî ku sê roj berê ji aliye sekvnan hat kuştin cîrana wan bû.

Herwiha di raportê de rûniştvanê Taxa Yafesê Cemal jî behsa rewşa xwe dike, dibêje nêzî 20 kes di bodroma malê de jiber êrîşên bi tanq û topan. Herwiha dide zanîn Hediye Şen a 30 salî ku sê roj berê ji aliye sekvnan hat kuştin cîrana wan bû.

Hikûmeta Kurdistanê cejna êzidiyan pîroz dike

Bi minasibeta hatina cejna Rojî ya êzidiyan, hikûmeta herêma Kurdistanê peyameke pîrozbahiye pêşkeşî hemû

êzidiyan dike: Di demekê de ku xûşk û birayên me yên êzidî hêştî ji wan êş û janên cênosîda ku ji aliye terorîstên DAÎŞ ev hate ser wan dijîn, cejna Rojî ya êzidiyan li xûşk û birayên me yên êzidî vedigere, em ji dil pîrozbahiye li tev xûşk û birayên xwe yên êzidî dikin û em hêvîdar in ku cejna bê cejna rizgarbûna yekcarî ya hemû cî û deverên êzidiyan û tevaya Kurdistanê, bi taybetî jî rizgarbûna xûşk û birayên me yên êzidî ku hêştî di destê terorîstên DAÎŞê de mane. Her bi vê minasibetê, em daxwazê ji xûşk û birayên xwe yên êzidî dikin ku welatê xwe bi cî nehêlin û berê xwe nedin xerîbiyê, ji ber ku êzidî û êzidiyatî tenê li ser axa Kurdistanê û li Lalişa Nûranî tê parastin, ne li xerîbiyê.

Em hêvîdar in ev cejna bibe delîveke xêrê ji bû hemû xûşk û birayên me yên êzidî ji bo aşitî, aramî û pêkvejiyan û avadaniyê.

Careke din cejna Rojî li xûşk û birayên me yên êzidî pîroz be û divê cejnê de em hemû qurbanîyên destê terorê bi bîr tînin û serê xwe li hember canê paqijê wan diçemînin.

Civata wezîrên herêma Kurdistanê

Çin Amerîka bi Gurkirina Dijberiyên Leşkerî Tawanbar Dike

Çin Amerîka tawan dike bi gurkirina dijberiyên leşkerî yên metirsîdar bi riya derxistina balafirên B-52 ser esmanê giravên çêkirî yên Çînê demekê berê vê mehê li derya başûrê welêt. Wezareta berevaniya Çînê di daxuyaniyekê de îroj şemiyê got wan huşdarî dabûn firokên şer da herêmê bicîbîhêlin. Çînê got kiryara Amerîka rewşê ber bi leşkerkirinê de dibe di navbera herdu welatan de. Çîn serweriya xwe radighîne li ser hemî giravên xwe yên çêkirî li Derya başûrê welêt. Komandarê hêzên deryayî yên Amerîka Bill Urban got ew bi awakî berdewam erkên rahênanê li herême birêve dibin. Urban got ew geştî han ne di çarçoweya operasyonê azadiya melevaniyê de bû û wî pêşniyaz kir ku renge ew geşt ji ser riya xwe ketibû.

Hunermend Hacî Mekî koça dawî ki

Hunermendê naskirî yê gelê kurd, Hacî Mekî ji ber nexweşiyekî li temenê 76 salî koça dawî kir. Di wê barê de, jêdereke agahdar ji malbata Hecî Mekî ragihand ku ji ber nexweşiyekê ve, îro hunermend Hacî Mekî koça dawî kir.

Hêjayî gotinê ye ku hunermend Hecî Mekî li sala 1953'yan dest bi karên hunerî kiribû û di çendîn şanogerî û filêmên kurdî de beşdar bibû û roleke pir mezin di pêşxistina şanoya kurdî de hebû. PUKmedia-Taybet

Peykerê PÊŞMERGE hat çêkirin

Hewlêr (Rûdaw)- Peyker-taşê kurd, Şiwan Kemal mijûlî pirojeyê hunerî ye, ku peykerekê bo Pêşmerge çêdike. Şiwan Kemal ji Rûdawê re ragihand: "Min peykerek ji Pêşmerge re

çêkiriye, ku jibîlî Pêşmerge ew cengawer e, xwedî peyamek e jî. Meşaleya azadî û ronahiyê helgirtiye. Li pişt wî 4 stûn hene, ku tê wateya herçar perçeyên Kurdistanê." Kemal derbarê wî karê xwe

de wiha got: "Ev piroje ne tenê peyker e, dê bin peyker bibe mûzeyêke taybet bi wêne û tabloyên Pêşmerge û ew kelûpelên leşkerî yên Pêşmerge bi taybetî yên ku di şerê n çiya de bikar tanîn."

Polîs êrîş kir bi hezaran kes li ber xwe da

AMED (DÎHA) - Li Amedê bi hezaran kes ji bo piştgiyariya berxwedana cewherî ya gelê Sûrê li ber Ofîs AZC Plaza kom bû û li gel hemû êrîşên polîsan jî bi dirûşmeya "Silav ji berxwedana gel a Sûrê re" meşiya. Li ser êrîşên polîsan li gelek cihan pevçûn derket. Bi pêşengiya rêxistinên HDP û DBP'ê yên Amedê, bi hezaran kes ji bo hevgerîna bi berxwedana gelê Sûrê ya rêveberiya cewherî re, li Ofîsê li ber AZC Plaza kom bû. Bi hezaran kes ber bi navçeya dîrokî a Sûrê ya ku 19 roj in rewşa awarte berdewam dike, dest bi meşê kir.

Gel barîkata polîsan şikand Polîs beriya meşê hemû sikanan bi

hevdiîtinên bi rayedarên polîsan re, encam nehat girtin. Li ser vê yekê bi hezaran kes bi dirûşmeya "Silav ji berxwedana gel a Sûrê re" dest bi meşê kir. Bi sedan polîs rê li ber girseyê girt û xwest meşê asteng bike. Girse, li vê derê jî bo demekî çalakiya rûniştîne kir. Pişt re girse barîkata polîsan şikand û ber bi Parka Koşuyoluyê ve meşiya. Bi hezaran kesên ku gihîştin Koşuyolu, ji vir berê xwe dan Qada Batikentê. Li vir jî polîs bi guleyên plastîk êrîşê gel kir. Girseya ku li vir belav bû, car din li ser Caddeya Ogretmenler kom bû. Li ser êrîşa polîsan, gel jî bi kevîr û fişekên hewayî bersiva êrîşan da. Pevçûnên ku bi êrîşê polîsan destpêkir, li sikakan belav bû.

Cenazeyên qurbanîyên teqîna Şîrnexê şandin Mêrdînê

Navenda Nûçeyan - Cenazeyên 3 welatîyên ku di teqîna li letê ya Mêrdînê. Îro li Taxa Yeniyê teqîneke rû da û di encamê de welatîyên bi navê Muhettin Olgar (35), Mehmet Latif Olgar (40) û Omer Geçgel jiyana xwe ji dest dan. Hat gotin sedema teqînê tûpek a malan bû. Piştî teqînê esnafên navçeyê kargeh û dikanên xwe girtin. Cenazeyên hersê welatîyên ji Nexweşxaneyê Dewletê ya Hezexê ji bo otopsiyê veguhestin Nexweşxaneyê Dewletê ya Mêrdînê. Li gor agahiyan li çend taxên navçeyê aloziya dest pê kiriye û dengê gule û teqmenîyan tê bihîstin.

Tirkîye: Em yekparçebûna axa Iraqê diparêzin

Hewlêr (Rûdaw) - Balyozxaneyê Tirkîyê li Iraqê derbarê aloziyên vê dawiyê yên navbera her du welatan û vekîşîna leşkerên tirk ji Mûsilê de daxuyaniyek belav kir. Balyozxaneyê Tirkîyê li Bexdayê di daxuyaniya xwe de ragihand, Tirkîye pabendî parastina yekparçeyîya axa Iraqê ye û da xuyakirin, ku bo wê yekê Enqere piştgiyê dide Bexdayê. Di daxuyaniyê de herwiha tê gotin: "Em dê piştevan bin bo parastina serweriya Iraqê." Balyozxaneyê Tirkîyê li Iraqê herwiha tekezî li ser wê çendê kiriye, ku Tikriye di şerê li dijî DAÎŞê de piştevaniyê li Iraqê dike û dê berdewam be li ser alîkariyên xwe bo wî welatî. Derbarê leşkerên tirk de jî ku li bajarokê Başîkê yê girêdayî parêzgeha Mûsilê hatine bicîhkirin, Balyozxaneyê Tirkîyê li Iraqê ragihand, ew dê li ser vekîşandina hêzên xwe ji Mûsilê berdewam bin.

Meksîm Îsa: Kombûna New Yorkê Ne Li Gorî Daxwaziya Gelê Sûriye

Civata Tenahî ya Neteweyên Yêkbûyî li New York bi tevahiya endamên xwe piştgiyariya piroja aştiyê di Sûriye de dike ku wê di meha tê de giftûgo dinav opozisyona û rêjîma Sûriye de dest pêbîke ji bo agirbestiyê û rawestandina şer û pêkanîna desthilateke demikî ji Sûriye re. Dengê Amerîka di şopandina vê rewşê de, hevpeyvînek bi rojnamevan

Meksîm Îsa re kir da ku roniyê bîne ser vê mijarê. Birêz Meksîm anî ziman, ku gûman di rastiya vê pirojeyê de dibe, û ew ne li gorî vîn û daxwaziya gelê Sûriye ye. Herwiha jî Îsa dibêje: "kesên ku li New Yorkê amede bibûn, ew bi xwe şer çêdikin û rêvebertiya wê dikin, ji ber wê jî piştî bi gotina wan nayê girêdan."

Selahedîn Demîrtaş; Em azadiya gelê xwe dixwazin

Hevserokê HDP'ê Selahedîn Demîrtaş aşkire kir; Em azadiya gelê xwe dixwazin. Hevserokê partiya gelên demokratîk Selahedîn Demîrtaş ragihand ku ew li hemberî mew zulim û zorê rêjîma AKP'ê bi awayekî siyasî û demokrasî bersiv didin û wê ti carî ji armanca xwe dûr nekevin. Demîrtaş aşkire

kir ku ew di hewildanên pêşxistina proseya aştiyê de ne, lê mixabin AKP'ê rêgirtiyê û dest bi operasyonên pûir dijwar li dijî bajar û bajarokên me kiriye û ev yek dibe astang li pêşiya proseya aştiyê. Di berdewamiya axiftina xwe ya ji kenala Skynews erebî re got; Em azadiya gelê xwe dixwazin û ew mafê me ye û di barê xwesteka dewleta Kurdî jî got; Ew xewna hemû kurdekî ye û ew jî mafê gelê kurde wek hemû gelên din di navçe û cîhanê de ye. Lê AKPê û Erdoxan nûnertiya îslaman nakin û ew nûnertiya xwe dikin û pir teng nêzik dibin û nikarin bi wê rêkê ti çareserî ne li Tirkîyê û ne jî li navçeyê encam bidin.

PUKmedia

Bi dehan terorîst li başûrê Kerkûk hatin kuştin

Hêza Heşd Elşebî bi piştîvaniya hêza pêşmerge bi tundî bersiva êrîşên rêxistina terorîst ya DAÎŞê li navçeyên Taze û Beşîr li

başûrê Kerkûk têkşikandin. Jêderan jî hêza pêşmerge di daxuyaniyekê taybet de ji PUKmedia re eşkere kirin: DAÎŞ sibeya roja pêncşemê hewl da êrîşî navçeyê Taze û Beşîr jî sê aliyên ve bike, lê liwaya 16 ji Heşd Elşebî bi piştîvaniya hêza pêşmerge karîbû bersiva wan êrîşa bide. Jêderan destnîşan kirin: Pêşmerge û Heşd Elşebî bi dehan terorîstên DAÎŞê kuştin, û termên wan li ser erdê ne, ji aliyê pêşmerge û Heşd Elşebî jî çî qurbanî tune ye. PUKmedia

Tileran di bin bombeyên DAÎŞê de ye

Bajaroka Tileran di bin bombeyên terorîstên DAÎŞê de ye. Ev du rojin bi

awayekî dijwar bajaroka Tileranê ya kurdî li rojhilata bajarê Helebê di bin bombeyên terorîstên DAÎŞê de ye û heya niha gelek birîndar hene. Di wê barê de, jêderake agahdar li Tileranê ji PUKmedia'yê re ragihand ku ji duhî şevê ve terorîstên DAÎŞê dest bi bombebaran û topbarankirina bajaroka Tileranê kirine û hejmareke ji xelkên sivil birîndar bûne û gelek mmal jî ziyana rûxandîne dîtine. Wê jêderê aşkire kir ku çekdarên terorîst bi hêzeke pir mezin derdora bajaroka Tileranê dorpêşkirine û ne dûre ku di demeke pêş de derbaz bibn û komkujîyan mîna ya sala 2013'an pêkbînin.

Serok Barzanî serdana bereyên şer yê li mîhwera Başîk kir

Roja şemî 19.12.2015 birêz Mesûd Barzanî Serokê Herêma Kurdistanê bi mebesta ji nêzik ve agahdarbûna ji

rewşa bereyên şer û rewşa Pêşmergeyan, serdana sengerên Pêşmerge yê li bereyên şer ya li mîhwera Başîkê kir û li gel Fermande û Pêşmergeyên her sê mîhwera Xazir, Başîk û Naweran ve civiya.

Li vê serdanê da Serok Barzanî gotarek ji bo Fermande û Pêşmergeyên her sê mîhwera Başîk, Xazir û Naweran pêşkêş kir û têda destxweşiyê li qehremanî û serkeftinên hêzên Pêşmerge li wan sê mîhweran kir û serxweşiyê jî li kesukarên wan Pêşmergeyan kir ku li şerê dijî terorîstan da canê xwe bext kirine û şehîd bûne û hêviya başbûnê jî ji bo birîndaran xwest. Serok Barzanî li dirêjahiya axaftina xwe de behsa êrîşa berf çend rojan ya

terorîstên Da'îş ya li ser wan her sê mîhweran kir û ragihand ku zêdetirê meheke terorîst xwe ji bo vê êrîşê

amade kirine û êrîşeke mezin li ser sengerên Pêşmerge encam dan, lê belê şikestekî mezin jî xwarin. Serok Barzanî behsa li qurbanîdana Pêşmerge kir û tekez li wê yekê kir ku parastina welat pêwîstî bi qurbanîdane û Kurdistan ji bo wê yekê bi nirxe ji ber ku xwîn û qurbanîyê bi navê wê da daye û madem

Kurdistan jî xwedî Pêşmergeye her serdikevê û eve jî xisterû ku cîhan bi çaveke rêz ve temaşa qurbanîdana gelê

Kurdistanê û hêzên Pêşmerge dikin. Serok Barzanî balkişand li ser şerên vê dawiyê ya hêzên Pêşmerge û terorîstan û ragihand ku ew şer waneyekî nû bûn ji bo xweragiriya me hemûyan û pêwîste em xalên xwe yê lawaz nehêlin û xalên xwe yê bihêz xurttir bikî. Her li vê serdanê da Serok Barzanî li gel Fermande, Efser û piledarên her sê mîhwerên Başîk, Xazir û Naweran civiya û gûhda dîtî û nêrî û têbîniyên wan yê li ser rewşa meydana daniya bereyên şer û pêdiviyên Pêşmerge û her wiha wan plan û amadekariyên serbazî nixandî ku li paşarojê de wan mîhweran li holê dane. Li vê civînê de Serok Barzanî rênûwênî û şîretên pêwîst ji bo Fermandeyên Pêşmerge xisterû.

Li Wanê pevçûn destpêkir

WAN (DÎHA) - Li Wanê bi hezaran kes ji bo şermazarkirina tecrîda li ser Rêberê PKK'ê Abdullah Ocalan û êrîşên li Kurdistanê xwest ber bi Qada Beşyolê ve bimeşe. Welatîyên ku xwestin bimeşin rastî êrîşa polîsan hatin û gelek kes hatin binçavkirin. Pevçûnên li bajêr destpêkir berdeham dike.

Li Wanê bi hezaran kes bi bangawaziya partiyên siyasî û sazîyên civaka sivil, ji bo tecrîda li ser Rêberê PKK'ê Abdullah Ocalan û operasyonên îmhayê yê li Kurdistanê şermazar bikin li ber Parka Feqiyê Teyran kom bûn û xwestin ber bi Qada Beşyolê ve bimeşin. Li bajêr, bi hatina bi hezaran polîsên ji

bajarên derdor hatin, dîmenên rewşa awarte derxist holê. Bi hezaran kes ji aliyê polîsan ve hate astengkirin. Tevî

hevdiştinên parlamenterên HDP'ê yê Wanê Nadîr Yildirim û Bedîa Ozgokçe yê bi rayedarên polîsan re, dorpêç nehate rakirin. Polîsên ku destûr nedan meş were lidarxistin, bi bombeyên gazê, ava şid û bombeyên dengê êrîşê gel kir. Gel jî bi kevîran bersiva polîsan da. Di pevçûnên ku derket de polîs gelek kesan binçav kir. Pevçûnên di navbera gel û polîsan

de li gelek cihan berdeham dike. Li derdora Pasaja Japon de, li hemberî êrîşên polîsan ciwana nîj bombeyên deng bikaranîn. Li vir jî 3 ciwan hatin binçavkirin. Welatî, kesên ku di êrîşan

de birîndar bûn rakirin nexweşxaneyan. Li bajêr pevçûn berdeham dike.

Ciwan Haco klîpa Pêşmerge derxist

Hunermendê Kurd Ciwan Haco, strana xwe ya bi navê Pêşmerge ku berê gotibû nû kir û kire vîdyo klîp. Ciwan Haco ji Rûdawê re gotibû, Pêşmerge sembola kurd li Kurdistanê ne ji ber wê jî ez lazîm dibînin bi hunera xwe xizmeta Pêşmerge bikim. Ciwan Haco li ser berhema xwe ya nû ji Rûdawê re axivî û got, di cîhanê de her gel û milletek bi simbolên xwe tèn nasîn, Pêşmerge jî îro bûye sembola kurd û Kur-

distanê lewma ez lazîm wêne û dîmenên klîpa dibînin bi hunera xwe "Pêşmerge" li bajarokê

xizmeta Pêşmerge bikim. Şeqlawe, li ser çiyayê Ciwan sala 1980 jî Sefîn her wiha li eniyên kasêtek bi navê şer li devera Mexmûrê "Pêşmerge" derxistibû, wî kişandiye.

Dr. Ferîd Sedûn: Hebûna Kurdên Sûriye Di Kongirên Navdewletî De Ne Wek Netew Pêk Tê

Zilhêzên Cîhanê hewil didin ku çareseriyêke serekî de ne ji van pirojan? Dr. Ferîd Sedûn di Sûriye pêk bînin û şerê wê yê navxwyî rawestînin ku Civata Tenahî ya Neteweyên Yêkbûyî li New York di doh İniyê de erênî da piroja aştiyê ku wê di meha tê de dest pêbike lê bê ku rewşa Kurdan tê de zelal bibe.

Gelo çima Kurd wekû netew nayên bi navkirin di nav giftûgoyan de? Çima mafê wan ne di bendên

bixwe di nav rikeberiyê de bigrin, herdem ew giryêdayî opozisyona Sûrî bûn û li gorî şert û mercê wê xwe dan naskirin. Herwiha jî Dr.Sadûna rexne li herdû aliyên serekî di tevgera siyasî ya Rojavayê Kurdistanê de kir, ku wan dest ji xwestekên gelê Kurd li Sûriye wekû netew berdan û daketin asta herî nizim ji xwestekan, wekû hemû kêmnetewên din li Sûriye, û ew şaştiyêke mezin bû li gorî gotina Dr. Sadûn.

Li dijî biryargeha 'Class' çalakî: 2 tîmên taybet hatin kuştin

AMED (DÎHA) - Li navçeya Sûrê li dijî Class Otel (Green Park) a ku tîmên taybet ji xwe re kirin biryargeh û êrîşan li dijî gel pêk tînin çalakî hate lidarxistin. di encama çalakîyê de hate hinbûn ku 2 tîmên taybet hatine kuştin. Li navçeya Sûrê ya Amedê ku ev 19 roj in êrîşên li dijî gel didome ji ber êrîşin leşker û tîmên taybet pevçûn zêde bûn.

Li gelek deverên navçeyê teqînên dijwar çêdibin û gelek malên ku bûne hedefa çekên kirin jî du bilind dibin. Li gorî agahiyan li dijî Class Otel a li cadeya Gaziyê tîmên taybet ji xwe re kirine biryargeh û li dijî gel êrîşan pêk tînin çalakî hate lîdraxistin.

Hate hinbûn ku di encama çalakîyê de 2 tîmên taybet ên li otelê jiyana xwe ji dest dan.

Li aliyê din duh êvarê li taxa Karadenîzê li dijî wesayîta zirxî çalakî pêk hatibû û di encamê de wesayîta zirxî derbe xwar. Piştû bûyerê gelek ambulans sewqî herêma navborî hatin kirin.

Qubad Talabanî: Bi hêza gelê xwe emê dawî bi kirîzan bînin

Bi amadebûna Qubad Talabanî cêgirê serokê hikumeta Herêma Kurdistanê û Matiyos Mîtiman kunsilê Emerîka li Herêma Kurdistanê û wezîrê pîlenderiyê herwiha rêveberê navenda têkiliyên derve yê Herêma Kurdistanê û nûnera herêma Kurdistanê li Waşnton, encûmena Emerîkî Kurdistanî hevdiînek bazarganî li darxist, ku tê de kesayetên bazargan û nûnerên kompaniyên Emerîkî yê li herêma Kurdistanê kar dikin beşdarbûn. Di heyama hevdiîne de, Fida Eldîn Kurdî endamê jura abûrî û kargêhên herêma Kurdistanê gotarek pêşkêş kir tê de kêfxweşiya xwe anî ziman û avakirina têkiliyên darayî di navbera Emerîka û Herêma Kurdistanê bi girîng da zanîn.

Kurdî destnîşan kir 3100 kompaniyên biyanî di nava Herêmê de hene ku 127 ji wan Emerîkî ne û xwedî bandorên di jinûve avakirin û geşepêdana abûrî de.

Ji aliyê xwe ve Biyan Samî Ebdulrehman nûnera hikumeta herêma Kur-

distanê li Emerîka tekez li ser serdana kompaniyên Emerîkî ji desteya encûmenê re kir û karê nûnertiyê ji bo hema-hengiyê di navbera bazarganên herdeu

aliyan daxuyanîkirin. Qubat Talabanî cêgirê serokê hikumeta herêma Kurdistanê kûrkirina têkiliyan di navbera herdu aliyan bi girîng da nasîn û kêfxweşiya xwe derbarê hatina kompaniyên Emerîkî jib o herêma Kurdistanê anî ziman û got bihêzkirina têkiliyên darayî û siyasî bi Emerîka re yek ji armancên wan yê sereke ne. Qubat Talabanî destnîşan kir ku herêma Kurdistanê di pêvajoyekê hestiyar û kirîzekê de derbas dibe lê em ê bi hêza gelê xwe û alîkariya hevpeymanan navdewletî vê kirîzê ba dawî bînin. Qubat Talabanî berê xwe da bazargan û ji wan re tekez kir ku herêma Kurdistanî navçeyê arame ji bo bazarganiyê û hikumeta herêma Kurdistanê amadeya alêkariyê û hema-hengiyê pêûkê bike da ku em bi hev re ava kirin û geşepêdana abûrî bi dest bixin. **PUKmedia**

Kantona Cizîrê bersiva Barzanî da

Hewlêr (Rûdaw)- Kantona Cizîrê ragihand ku, ew nahêlin ti kes ala Kurdistanê bike hêceta têkbirina ewlekariyê li Rojavayê Kurdistanê. Desteya Navxwe ya Kantona Cizîrê bersiva daxuyaniya Serokatiya Herêma Kurdistanê ya derbarê Ala Kurdistanê da û ragihand: "Ew nahêlin ti kes ala Kurdistanê bikin hêceta têkbirina ewlekariyê. Bila Başûrê Kur-

distanê destêwerdanê di karûbarên kantonan de neke." Kantona Cizîrê di daxuyaniya xwe de ragihand: "Hin alî bilindkirina ala Kurdistanê dikin hêncetek ji karên xwe yê neyasayî re. Her kombûnek an jî xwepêşandaneke derkeve divê muhleta fermî bistîne." Di daxuyaniyê de herwiha hatiye ku, "Başûrê Kurdistanê piştigiriya wan kesên têkder dike ku hewl didin fitneyê di nav xelkê de derxînin." Her li gorî daxuyaniyê, "Divê Herêma Kurdistanê li helwesta xwe vegere û sererast bike da ku fitne di nav pêkhatiyên Rojava de dernekeve."

Çi bibû?

Roja 17ê vê mehê, hêzên Asayîşê êrişî çalakiya endam û alîgirên Encûmena Niştîmanî ya Kurd li Sûriyê (ENKS) yê pîrozkirina Roja Ala Kurdistanê kiribûn, rê nedabûn Ala Kurdistanê were bilindkirin, hinek jî girtibûn. Serokatiya Herêma Kurdistanê duh daxuyaniyek li ser rêgirtin li bilindkirina ala Kurdistanê li Girkê Legê ji aliyê asayîşa kantona Cizîrê ve derxistibû û tê de gotibû ku kesên ew kar kirine dê poşman bibin Mesûd Barzanî wiha gotibû: "Karê wî aliyê bi nav kurd, cihê şermezariyê ye çimkî ew karê ku wan derheqê Ala Kurdistanê de kirin, heta dagîrkeran jî nekirine. Lê di dawiyê de ew dê şermezar û poşman bibin."

Şerê PKK û Tirkîyê Îbrahîm Xelîl da girtin

Ev 6 rojin deriyê sînora Êbrahîm Xelîl di navbera Başûr û Bakurê Kurdistanê bi sedema şer û pevçûnên navbera PKKê û Tirkîyê hatiye daxistin, ziyaneke mezin gihaye Herêma Kurdistan û Tirkîyê, hatin û çûna wîlatiyên jî rawestiyaye.

Bi sedema daxistina vî deriyê sînora wîlatiyên Bakurê Kurdistanê û Tirkîyê ku li Herîma Kurdistanê kar dikin nîgeranin û dixwazin rê bo wan were vekitin jibo ku ew herin nav xêzanên xwe jiber ew livir rastî ziyaneke madî tî.

Wîlatiyê Tirkîyê Ebdulrahman Kılıç ku ajokare dibêje: "Em nizanin çima derî hatiye daxistin, em dixwazin bi zûtirîn dem were vekirin, jibe rem li vir şerpezebûne û rojane em rastî ziyaneke madî tî,

her ajokarek nêzikî 500 dolar zerermend bûne." Herwiha wîlatiyê Tirkîyê bi navê Ehmed Yeman ku bi mebesta karê tê û diçe Herêma Kurdistanê dibêje: "Em dixwazin vegeerî cem zarokên xwe, em nizanin bi çî bi wan hatiye, ti nûçe ji aliyê wan ve li cem nînin." Herwiha got: "Niha nêzikî 10 hezar wîlatiyên Bakurê Kurdistan û Tirkîyê li Herêma Kurdistanê ne û hemû li vir şerpezebûne û nizanin bê çima derî hatiye daxistin, ev çend roj ez hatime vêderê, kes xizme min li vir tineye, heger ez çen rojên din jî li vir bimînim wê pereyên min jî xelasbin û ez nizamim bê ez dê çî bikim."

Deriyê Îbrahîm Xelîl take deriyê navdewletiyê di navbera Herêma Kurdistanê û Tirkîyê de, dikeve qezaya Zaxo ser bi parêzgeha Duhokê ve, rojane bi sedan wîlatî û bazirgan di vî deriyê re derbasî herdu welatan dibin. Bas

Werin, Em Bilbilê Çiyayê Botan Mihemed Arif Cizîrî Bibîr Bînin!

Wek ku diyar e Mihemed Arif Cizîrî di roja (17/12/1986)an de li Kurdistana başûr, bajarê Duhokê çûye ber dîlovanîya Xwedê. Anku di roja 17.12.2015 an de 29 sal di ser koçkirina wî re derbas dibûn. Werin, em wî bibîr bînin?! Mihemed Arif Cizîrî an Cizrawî: Di havîna 1912an de, li bajarê Cizîra Botan, taxa Mîr Elî, çav bi gewrika dinyê ketibû. Bêguman her miletek bi navdarên xwe tê naskirin û dîroka gelan li ser piştê navdarên tê nivîsandin, çî di warê şer û cengê de be û çî di warê zanîn û pênuş û xamê de be. Mihemed Arif Cizîrî jî yek ji wan navdarên me ye. Di heyamê ku zimanê kurdî qedexeyê bû, kesî newêribû bigota ez kurd im, wî, li seranserê 50 salî, jiyana xwe ji bo gotin û awazên strana kurdî a orjînal terxankir û di wê navê re gelek ji folklorê me ji talanê parast.. Erê ew bû yê ku di mercên dijwar de, bi dûv gotina kurdî ya resen de dibezîya, ew gotin di tûrêkê xwe de diparast û tovê wê di nav gel de belav dikir. Sebaretî min û Mihemed Arif Cizrawî dikarim bibêjim; her ku bîna min teng dibe û xwe di nav tenêtiyê de dibînim, li kovara "Hawar"-ê

a mîr Celadet Bedirxan an li dîwana Melayê Cizîrî vedigerim û pêre jî li dengê

Mihemed Arif Cizîrî guhdarî dikim.. Bi wiha xwendin û guhdarîkirin re bêhna min derdikeve û ew tenêtiyê û valahiya ku ez têde, ji hev belwela dibe. Erê, eger bi xwendina Hawarê re ez sexletên nû di nivîsandinên pêşengên toreyê kurdî ya nûjen de dibînim û bi xwendina Melayê Cizîrî re kûr û dûr diçim û pêre ala hezkirina Selmayê bilind dikim. Lê bêguman ez bi guhdariya deng, awaz û gotinên stranên Mihemed Arif Cizîrî re li gelî, zozan û çiyayên Kurdistanê digerin û wiha bîna min fireh dibe, canê min rehet

dibe û careke din li normaliya xwe vedigerim. Dilşad û kêfxweş dibim ku di bîranîna 29 saliya koçkirina hunermendê kurd yê gewre Mihemed Arif Cizîrî de, wî bi van çend gotinan bibîr bînim û dilê xwendevanên zimanê kurdî û evîndarên stranên wî xweş û geş bikim. Evin çend firdik ji gotinên strana Bavê Seyro ya ku ji Mihemed Arif Cizîrî fêr bûme û carna ji xwe re dinihirînim:
**Li min lo lo li min lo lo li min lo lo
Li min lo lo Bavê Seyro..
Min Bavê Seyrana xwe dî li ser benderê
Kum û kolozê xwe xuar kiriye
Pala xwe daye cencerê
Ez terka Bavê Seyrana xwe nakim
Heta li ser sînga min karê, karxezalê
Bibe zîqîna vê xincerê
Li min lo lo Li min lo lo..
Li min lo lo.. Bavê Seyro..
Neqeba min û bavê Seyro tak dîware
Pinkê lêxe bîne xware
Sîng û berê min karê, karxezalê
Tiberka mala bavê Kale..
Li min lo lo li min lo lo..
Li min lo lo Bavê Seyro..**

Konê Reş

"Baştirîn Tembûrvanê Başûr" ji ber belengaziya xwe kuşt!

Hewlêr (Rûdaw) - Hunermendekî Başûrê Kurdistanê ji ber belengaziya û hejariyê, xwe kuşt û 5 zarokên xwe bêbav hişt. Hunermendê bi navê Ferheng Yûsif, ku tê gotin baştirîn tembûrvanê Baûrê Kurdistanê bû, ji ber belengazî û hejariyê xwe kuşt. Berdevkê Polîsê Hewlêrê Hogir Ezîz li ser wê bûyerê ji Rûdawê re got, Ferheng Yûsif duh êvarê li mala xwe de xwestibû xwe bixeniqîne lê beriya ku

jiyana xwe ji dest bide, biribûn nexweşxanê. Lê îro li nexweşxanê jiyan xwe ji dest da. Wî rayedarê Polîs got, malbata wî dibêje ew di warê derûnî de baş nebû lê emê derheqê mirina wî de lêkolîn bikin. Li gorî hevalên wî dibêjin, Ferheng beriya niha jî çend caran xwestibû xwe bikuje lê hatibû astengkirin. Ferheng Yûsif (39 salî), bavê 5 zarokan bû lê bi mirina wî re ew bêbav man.

Gelê Amedê li dijî êrişên dewleta Tirk li ber xwe dide

Bi hezaran Kurdistaniyên xwestin ber bi Sûrê ve bimeşin, rastî êrişên polîsên Tirk hatin. Girseya gel a li nava kolanan belav bû, li ber

xwe dide. Bi hezaran kesên li ber avahiya Kongreya Civaka Demokratîk a li Amedê civiya, li dijî êrişên dewleta Tirk xwest bimeşe Sûrê, lê rastî êrişên polîsan hat. Tevî êrişên bi gaza îsotê û ava şid jî, Kurdistani li nava kolanan li ber xwe didin. Li Kolana Ofîs Gevranê, 3 kes bi zorê li wesayîten Ford Ranger hatin siwarkirin û binçavkirin. Girseya gel a li Kolana Hunerê ya êrişî lê tê kirin civiya dirûşmên "Her der Sûr e, her der berxwedan e" qîriya û dest bi berxwedan û xweparastinê kir. Li gorî agahiyên herî dawî, li Cadeya Ekîncîler tîmên taybet hewl dan ciwanekî binçav bikin. Lê bi berxwedana gel û kedkarên çapemeniyê ciwan ji destê polîsan hat rizgarkirin. Polîsan li ser zarokêkî şidet bikar anîn û binçav kirin. Tîmên taybet niha hewl didin bikevin avahiyek li Ofîsê û gelek kesên di avahiyê de binçav bikin. Bi sedan kesên ku ji bo vê êrişê polîsan bişkinin li pêşiya avahiyê kom bûn. Bi sedana kesên ku di nav de Parlamentera HDP'ê Sîbel Yîgîtalp jî heye, bi dirûşmeyan berxwedana xwe didomînin... Li giştî bajar hejmara binçavkirinan her diçe zêde dibe. Lê ji ber lig elek qadan pevçûn didomin, agahiyên zelal jî bi dest nakevin. **PUKmedia-ANF**

Talebanî: Divê em hemû li jêr alaya Kurdistanê xizmeta xelkê Kurdistanê bikin

Roja 17.12.2015ê li bajarê Hewlêrê, li avahiya civata wezîran, bi amadebûna Qubad Talebanî cîgirê serokwezîrê herêma Kurdistanê û hijmareke wezîr û karbidestên hikûmetê, di merasimê de bi bilindkirina alayê Kurdistanê, Roja Ala hat pîroz kirin. Di destpêka merasimê de, dayka şehîd Mihemed Resûl Hesên digel cîgirê serokwezîr, bi gotina marşa ala, alayê Kurdistanê bilind kir û piştî marşa Ey Erqîb, cîgirê serokwezîrê Kurdistanê peyvek pêşkeş kir.

Ev li jêr teksta peyva cîgirê serokwezîr e:

Roja baş

Îro roja alayê Kurdistanê ye, ew alayê gelek şoreş jê re hatine kirin, ji bona wê alayê b i sed hezaran kes hatine enfal kirin, bi hezaran gund hatine wêran kirin, serokên me yên dîrokî ji bona wê alayê hatin sêdare kirin, mîrxas hatin şehîd kirin û hatin wînda kirin. Ew alayê îro pêşmerge û hêzên din yên ku bergiriyê ji Kurdistanê dikin li ser tîn şehîd kirin, ew ala divê me bike yek, ne ku me ji hev dûr bike. Divê em ji bona wê alayê xebatê bikin, çî xebata siyasî, medenî yan jî leşkerî be.

Birêzan

Îro delfiveke em li bîra xwe

bînin ku ev ala yê pîroz e. Ev alaya me ya rengîn û ciwan di ser hemû ala û şîarên hizbî re ye, di ser hemû kesatî û sazîyên

derzeke mezin xistiye nava civakê me. Ev di demekê de ye ku neyarên me bi her awayî lêdixebitin tecrûbeyayê me

TV, malper û Facebook û dîr ji exlaqê siyasî û civakî gotinên neşrîn ji hev re dibêjin.

Divê îro ku, Roja Ala ye, em berjewendiyên bertengên hizbî û berjewendiyên şexsî bidin aliyekî û ji bona yekxistina Kurdistanê em karek cidî bikin. Îro em nikarin yek nebin, ne me bixwe vê yekê qebûl dikin û ne jî xelk ji me qebûl dike. Ne devera em tê de dijîn aram û biistiqrar e û ne ew welatê em beşekên jê aram û biistiqrar e. Divê em ji bo hemû ihtîmala amade bin. Divê em pêşbîniya wê yekê bikin ku nexşeya siyasî û cografî ya deverê tê guhertin. Divê em ji bo wê yekê amade bin eger ji ber her sedemekê be yekparçeyîya Îraq nema.

Divê em bihêz bin daku rê nedin nakokiyên dîrokîyên devere zianê bigehînin Kurdistanê me. Tiştê neveşartîyê ku îro li ser erdê Îraqê û devere şerê mezin heye û derencamên wî şerî nediyarin û eger em hişiyar nebin, ne bi tenê yekparçeyîya Îraqê namîne, lê yekparçeyîya Kurdistanê jî di xeterê de dibe.

Ji bona xwe amadekirin û berhingarbûna van sedeman pêwîstiya me bi yekrêziyê heye û yekrêzî jî li jêr yek alayê, ew jî alaya Kurdistanê ye. Eger em yekrêz bin, bi piştevaniya Xweda

û alaya me, em dê bikaribin li hember hemû tehedayan rawestînin, em dê bikaribin hemû pirs-girêkan, tevî pirs-girêka serokatiya herêma Kurdistanê jî, çareser bikin, parlamento dest bikarê xwe bike û hikûmet jî aktîvtir bibe.

Em dikarin zêdetir morala pêşmerge û hêzên bereya cenga dijî tarîperestên DAÎŞê bilind bikin, em dikarin bi hev re barê berpirsiyariyê ji bo îdarekirin û çareserkirina kirîza êkonomî bigirîne ser xwe.

Berpirsiyariyêke dîrokî li ser tev aliyan heye, ji cenabê kak Mesûd Barzanî heta sadetîrîn hevvelatîyê Kurdistanê û divê her yek li gor berpirsiyariya xwe tevbigere. Hindî em di berjewendiyaya alaya xwe de xebatê bikin, mecalê serkeftina me zêdetir e, her dema em ji wan pîrensîpan dûr bikevin, em ser-nakevin û ji bo me çênabe em sernekevin û kurdistanêke yekparçeyî û saxlem ji bo nîşê bê bi cî nehêlin.

Ji bo me çênabe em li hember wan mîrxasên ji bona parastina ax û welêt canê wan li ser destê wan e, bi wefa nebin. Bi hev re, bi yekêtiya nav rêzên me, em dikarin serbixwe bin.

**Bijî Kurdistan
Bijî alaya me
Her serkeftî bin.**

hikûmetê re ye. Raste îro hikûmeta me hikûmetek piralî ye û her aliyekî alaya xw eheye, lê divê em hemû li jêr alaya Kurdistanê xizmeta xelkê Kurdistanê bikin. Çênabe ji bîra me biçe ku ev ala li pêş me hebû û dê piştî me jî her bimîne.

Çênabe kes ji me wisa têbigehê ku ew ji vê alayê mezin e, ne girînge em nû hatîbin yan jî bi dehan sala me xebat kiribe, divê em hemû li jêr vê alayê serê xwe çemînin. Me îro pêwîstî bi hêza alaya xwe heye daku me bike yek. Îro derz ketiye nava me, mîlmilana hizbî û pirs-girêkên siyasîyên Kurdistanê

bişkênin. Neyarên me berdewam in li ser xebatên xwe daku nakokiyên me kûrtir bikin. Lê li bereyên şerî pêşmergeyên me, çî Partî bin, Yekêti bin, çî alîgirên aliyên dibin yan jî bêteref bin bi hev re şehîd dibin, bi hev re dijînin me jî nav dibin, bi hev re Kurdistanê diparêz in. Ji bo me şermezariye eger em nikarin yekrêziya xwe biparêzin.

Kirîza êkonomî û aborî gişt alî girtine, tevaya xelkê Kurdistanê girtiye, piroje li her çar wîlayetên Kurdistanê rawestane, li şûna em destê xwe bidin hev û bi hev re kirîzan çareser bikin, mixabin, rojane li hindek kanalên

Çima Kurd naçin Şamê û bi Esed re nacivin?

- Pîrsa Kurdên Sûriyê li kuderê heya opozîsyonê hilbijartin. Çima baweriya wan çiqas bi Şamê tê çareserkirin? Li Enqerê, Qahîre, dawetnameya Esed red kirin? - heye? - Esedê ku gelek dibêjin, ew li Qeterê, li Riyadê? li ber mirinê ye, tiştê di dest de nemaye, kesekî ku tiştê di dest de nemabe, wê çî Yan jî li Şamê? - Kurd ji kê mafê xwe dixwazin? - Hinek dibêjin xwezî - Mafê Kurdan li cem kê Kurd biçûna Şamê û beşekin ji Sûriyê, çîma daxwaza mafê xwe ji Esed naçin bi Beşar Esed re kiribana, û qedera xwe bi rûnanin? Û mafê xwe hêzên din ve girênedabana? - Gelo Kurdan rîya xwe şaş naxwazin? - Çîma baweriya kirine, yan jî li ser rîyeke rast in? - Esed çiqas samîmî ye? Dema ku Imer Osê: Parlamenterê Sûriyê Elî Şamê kirin, ji bo ku bizanibe ka ew endamê komîteya navendî yê PDK-S ew çî dixwazin, lê Kurd neçûn, ceb-Şamê û li wir mafê xwe bixwazin,

"Keça Kafiroş" - Madona Kurdan...

Derheqa wê xanima bedew da gelek cîrokên cuda cuda tîn nivîsandin. Lê di rastiya xwe de ev xanima bi esilê xwe ve kurd e, jê

dawiyê ew xanima bo xwe revand bir û vegehiya welatê xwe Birîtaniya di gel jina xwe ya kurd. Keça Kafiroş ji aliyê kurdan we buye sîmbola bedewiyê, bi alîkî din eger di şaristaniya Ewropî de çawa şanazî bi Monalîziya dikin, em jî wisa şanazî bi Keça Kafiroş dikin, ku jê ra dibêjin Madona Kurdan. Heya îro jî li gelek malên Kurdan de wêneyê wê li dîwar de hatiye dardakirin û her keça bedew re li Kurdistanê Başûr dibêjin Keça Kafiroş.

Gelek dengbêjên Kurdistanê kilamên taybet li ser Keça Kafiroş sêwirandine, mîna stiranbêjên bi nav û deng wek Hesên Zîrak, Mihemed Ahmed Erbilî û Mikael û h.w.d. Her wiha di helbestên gelek şayîren kurdan da helbestên taybet li ser hatiye hûnandin. Lê şaşiya herî mezin ew e ku hin kesên nehaydar dibêjin ev bi eslê xwe ereb e, ku bi rastî ev derewekî mezin e.

Ev malûmat hemû ji pirtûka Dr. Ferhad Pîrbal hatiye zelal kirin. Dikarin ji selmandina vê rastiyê li wê çavkaniya binêrin, ku bi Erebi hatiye nivîsandin. Hin ji wan agahiyan min ji bal hevalê xwe rojnamevan Shwan Teveng hildaye. Ji bo wê ez spasîya wî dikim.

Bêlla Stürki

ra dibêjin "Keça Kafiroş", ji ber bedewiya xwe di sala 1914 de di temenê 14 saliya xwe da ji aliyê zabîtekî Îngilîs ji Kurdistana Iraqê hatiye revandin. Ev rastî jî di gelek çavkaniyên cuda cuda hatiye şirovekirin. Gelek hunermendên ereb, faris û ewrupîyan wêneyê vê keçikê kişandine. Ev wêneyê di navbera salên 1930î û 1950î hatiye nîgarkirin. Kafiroş navê eşîreta wan bû. Cihê wê dikeve devera Koyê, li rojhilata Hewlêrê, herêma Kurdistanê. Di sala 1934 an de, dema Îngilîs Îraq dagîr dike, efserekî Îngilîs yê pîlebilind, ciwaniya vê keçikê dît, dilê wî ketiyê. Gelek caran ew wê bo xwe jî dê û bavê wê xwest, lê dê û bavê keçikê qebûl nekir. Li

Di barê zimanê kurdî de...Xezne Nebî

Rojnamevana Kurd a naskirî li Kobanê ku çend caran jî di dema şerê li dijî DAÎŞê de biîndar jî bûye, nêrînen xwe bi zelalî li ser zimanê kurdî û perwerdekirina nîşên nû li Rojavayê Kurdistanê tîne ziman û evê li xwerê naveroka nivîsa wê ye. Ku ne zimanê mirovan bûya dê gelek cudatî di navber mirovan û lawiran de nebûya, ne tenê ji alî mejî ve, lê belê ji aliyê fizîkî ve jî. Ji ber ku bikaranîna mirovî ji ziman re hiştibû dev û rûyê wî bîn guhartin, wek valatiya di ezmanê devê mirovan de, çenga mirovan wate û awayên ku em dixwazin kurt e, ne wekî çenga lawiran e.

Ji ber ku jiyana mirovên destpêkê pêşket û di komên biçûk de

jiyan kirin lewra neçar man ku gelek dangan derxin. Pêwîste ku mirov bizanibe ku ziman ne tenê li ser bingehî dangan derketîye, lê belê li rex deng, gelek hêman û nîşanên cuda hebûn.

Girîngiya hereketan gelek hebû. Em vê yekê jî heya niha di hemû civak û zimanan de dibînin, ji ber ku arîkariya me ji bo danasîna tiştêkî, peyvekî, navekî, pîvanekî û gelek wate û awayên ku em dixwazin bidin nasîn/. Ji bi vê jî gelek kes îro bune lewre ,erê deng derdixin ,lêv

dihêrike , lê ne zimanê wane , bi hemu zîmana şerê zîmanê xwe

dikin, û êdî ew kîne? çine? * tamam kirin li gel we ..... PUK-media

Tîrêj: Siyaseta Tirkiyê û Rewşa Şer li Deverên Kurdan

Lidema cîhan şerê terora çkdarên Dewleta Îsalamî ya Daişê dike, leşkerê Tirkiya şerên mezin li deverên Kurdan dewam dike. Hikometa Tirkiye dibêje, heta dawî ya dawiyê şer digel serhidaên PKK wê berdewan bibe. Erê Tirkiye çî armancan dixwaze pêk bine? Erî

çareserîya pîrsa Kurdan bi êrişan wê çareser bibe?

Ev pisyarê û çendin pisyarên din, wê di pernamê îro yê Tîrêj arasta mihvanên birêz, Ferhad Enco perlemantarê HDP û Sami Tan nivîskar û serokê instoya Kurdî li Istabolê bêne kirin.

Obama-Erdoğan arasında gergin diyalog!

Türkiye ile Irak arasındaki Hürriyet gazetesinden Deniz askerî krizin görüşüleceği BM Zeyrek'in haberine göre,

Güvenlik Konseyi toplantısı öncesi Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı arayan ABD Başkanı Obama'nın "Konu Iraklılar için ulusal onur meselesine döndü, Başbakan İbadi'yi rahatlatalım" dediği öğrenildi.

ABD Başkanı Barack Obama, Irak'ın başvurusunun görüşüleceği BMGK toplantısının hemen öncesinde Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ı aramıştı.

Obama görüşmede Irak Başbakanı Haydar el İbadi'nin Türkiye'nin Musul'daki askerî varlığı nedeniyle karşılaştığı siyasi baskıya dikkat çekerek "Konu Irak'ta bir ulusal onur meselesine, siyasi bir krize döndü" dedi.

Ankara'nın Bağdat yönetimi ile diyalog kurarak İbadi'yi rahatlattığını isteyen Obama, "Türk askerlerinin İbadi'nin ikna edilmesinin

ardından Başika'ya dönmesi' önerisinde de bulundu.

'Biz Çekilince Oraya DAES Yerleşecek'

Haberde, Türkiye ile Irak arasındaki krizin tırmanmasını Rusya ve İran'a bağlayan Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Obama'ya "Tamam, biz çekilince oraya DAES (IŞİD) yerleşecek. Hem 'çekilin' hem 'DAES'le mücadelede daha fazla destek olun' olmaz" dediği aktarıldı.

Obama ise Erdoğan'ın yanıtı karşısında "Haklısınız, IŞİD ile mücadeleye verdiğiniz desteği önemsiyoruz. Ancak, İbadi, içerdeki baskıya karşı biraz rahatlasın. Iraklıları ikna edelim" dedi.

ABD Bölme İsteğinde Biz Karşı Çıktık

Üst düzey bir yetkili, Türkiye'nin Başika'ya sonradan gönderdiği askerlerin bir bölümünü Kuzey Irak'taki

Bamerni Kampı'na çektiğini, askerlerin burada bekleyeceğini söyledi ve şöyle konuştu: "Krizi büyütme niyetimiz yok. 1600 askerle mi Irak'ı böleceğiz? Irak'ta aralarında Avustralya'nın da olduğu 20'ye yakın ülkenin askerî var. İran'ın Irak'ın neresinde kaç askerî var belli değil. Türkiye'ye haksızlık yapılıyor.

ABD Irak'ı 3'e bölmeye çalışırken bile biz 'Irak'ın toprak bütünlüğü' diye tutturmuştuk." Hürriyet'in edindiği bilgiye göre, gelecek hafta Başika'dan başka tahliye olmayacak ve Irak yönetimiyle temaslar artırılabilecek.

Başbakan Davutoğlu, Iraklı muhatabı İbadi ile görüşecek. Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu da Irak Dışişleri Bakanıyla görüşme trafiğine girecek. Irak yönetimi ikna olmadan Başika'ya asker gönderilmeyecek. **NerinaAzad**

YNK'den Irak'a PKK çağrısı

Kürdistan Yurtseverler Birliği (YNK), Irak'a PKK'yi Türkiyeli bir muhalif grup olarak tanıma çağrısı yaptı. YDH'nin haberine göre, Irak

meclisindeki Kürdistan Yurtseverler Birliği sözcüsü Şivan Davudi, NRT'ye konuşarak PKK'nin Türkiyeli muhalif bir muhalif grup olarak Irak tarafından tanınması gerektiğini söyledi. Irak meclisinde de bu talebini ilettiğini söyleyen Davudi, "PKK IŞİD'le mücadelede etkin bir rol oynuyor" diyerek, Irak hükümetinin yasal olarak PKK'yi "resmî bir güç" olarak tanıyabileceğini söyledi. **NerinaAzad**

Reuters'a göre Rusya-Türkiye krizi ve Putin'in Kürt kartı

Türkiye'nin üç hafta önce Rusya'ya ait bir Su-24 savaş uçağını düşürmesi ardından iddiali ilişkilerde yaşanan gerilim nereye kadar gidebilir? Kimin elinde daha hangi kozlar var?

Rusya Türkiye'den bazı gıda maddelerinin ithalatını yasakladı, bazı enerji projeleri askıya alındı ve turizm firmalarına Türkiye turlarını iptal etmeleri söylendi. Devlet Başkanı Putin bunların üzerine yıllık ulusa sesleniş konuşmasında Türkiye'den bahisle "Onlara yaptıkları şeyi defalarca hatırlatacağım ve yaptıklarından dolayı defalarca pişman olacaklar" dedi.

Reuters ajansının Josh Cohen imzalı analizi, önce Rusya'nın Türkiye'ye karşı kullanması teorik olarak mümkün olan kozları sıralayarak başlıyor. Yazı özetle şöyle: Putin Rus silahlı kuvvetlerine karadan havaya füzeleriyle bir Türk savaş uçağını düşürme emri verebilir. Ruslar daha yeni Suriye'deki -Türkiye sınırına sadece 25 km mesafedeki Hmeimim hava üssüne S-400 uçaksavar füze sistemlerini yerleştirdi. 250 millik menzili ve aynı anda 36 uçak ya da füzeyi hedefleyebilme kapasitesiyle bu sistem askerî anlamda tabloyu tamamen değiştiren bir faktör. Bu sistem bir yandan da Batı'nın Suriye'nin kuzeyinde Ankara'nın uzun zamandır istediği gibi bir uçuşa yasak bölge oluşturması ihtimalini tamamen ortadan kaldıran bir şey."

Kürt kartı

Putin ayrıca Türkiye'ye karşı Kürtleri bir silah olarak kullanabilir. Türkiye'nin en büyük önceliği her zaman Türkiye'deki ayrılıkçılıkla mücadele ve daha geniş anlamda ise Suriye, Irak ve Türkiye'den parçalar koparabilecek bağımsız bir Kürdistan kurulmasını önlemek.

Bunun sonucu olarak Suriye'nin kuzeyindeki ana Kürt gücü olan YPG'ye ve onun özerk bir bölge oluşturmasına karşı çıkıyor. İşte Putin tam da bu nedenle Kürtlere gelişkin Rus silah ve teçhizatı vererek Türkiye'nin jeo-politik çıkarlarına ciddi bir darbe indirebilir. Üstelik bunu, Kürtlere yardım etmek suretiyle Batı'nın IŞİD'le mücadelesine destek olduğunu söyleyerek de yapabilir. Nitekim ABD de Kürtleri IŞİD'le

mücadelede kilit önemli savaşçı grup olarak görüyor. Rusya'nın elinde Ankara'nın canını yakacak kozlar olduğu kesin ama Ankara'nın da bazı kozları var. Bunların başında da Boğazları kapatabilmesi geliyor. Rus gemileri onlarca yıldır Boğazlardan gelip geçiyor fakat 1936 tarihli Montreux Anlaşmasına göre Türkiye'nin kendisini savaş durumunda ya da tehdit altında hissetmesi halinde Boğazları kapatma hakkı var. **NerinaAzad**

Demirtaş: Moskova'da temsilcilik açacağız

HDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş, Rusya'ya bir ziyaret düzenleyeceğini açıkladı. Özel bir televizyon kanalına açıklamalar yapan HDP Eş Genel Başkanı Demirtaş, çarşamba günü Rusya'nın başkenti Moskova'ya gideceğini belirtti. Rusya'da partilerinin temsilciliklerini açacaklarını kaydeden Demirtaş, Moskova'da Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov ile de görüşeceğini aktardı. Demirtaş, "Biz

etkiliyiz, gücümüzü kullanmak istiyoruz. Çarşamba günü

Dışişleri Bakanı Lavrov ile görüşeceğiz. Moskova'da temsilcilik de açacağız" ifadelerini kullandı. **NerinaAzad**

Van'da gerçekleştirilen protesto yürüyüşüne polis müdahale etti

Van'daki siyasi parti ve sivil toplum örgütlerinin çağrısıyla

kentin en işlek noktalarından Fevîye Teyran Parkı önünde bir araya gelen binlerce kişi, Beşyol Meydanı'na yürümek istedi. Polis ise yürüyüşe izin verilmeyeceğini belirtti. HDP mil-

letvekilleri Nadir Yıldırım ve Bedia Özgökçe Ertan polisle yaptıkları görüşmede, demokratik haklarını kullanacaklarını söyleyerek, ablukanın kaldırılmasını istedi. Polis ise Valiliğin kararını gerekçe göstererek, yürüyüşe izin vermeyeceklerini söyledi. Görüşmenin hemen ardından polisler; gaz bombası, tazyikli su ve ses bombaları ile kitleye müdahale etti. Müdahalenin ardından gerginlik çıkarken, polisin bazı vatandaşları gözaltına aldığı belirtildi. Kentte gerginlik devam ediyor. **yüksekovahaber**

Roja'ya Kürt bayrağı gözetlmesi devam!

Roja'nın (Suriye Kürdistanı) Cizire bölgesindeki Girke

Lege kentinde dün düzenlenen Kürdistan Bayrağı töreninde gözetlmesi alınanlar bırakılmadı. Girke Lege'de dün Suriye Kürt Ulusal Konseyi (ENKS) tarafından düzenlenen Kürdistan Bayrağı Günü törenine, kantunun asayiş güçleri tarafından

tazyikli suyla müdahale edilmişti. Asayiş güçlerinin 3 itfaiye aracıyla 200 metre uzunluğundaki Kürdistan Bayrağı'na da tazyikli su sıkıştı. Tören, müdahale nedeniyle yarıda kalmıştı. Rûdaw'ın yerel kaynaklardan aldığı bilgiye göre, gösteride gözetlmesi alınan kişiler serbest bırakılmadı. Kürt Gençlik Hareketi'nden (TCK) yapılan açıklamaya göre, gözetlmesi alınan gençler arasında, Rafih Hüseyin adlı üyeleri de bulunuyor. Açıklamada, Rafih Hüseyin'in (34) otomobilinin bir kontrol noktasında durdurulduğu ve üstü ıslak olduğu için gözetlmesi alındığı belirtildi.

Herşeyini kaybetmiş 60 milyon insan!

Birleşmiş Milletler (BM), bu yıl tüm dünyada evini terketmek zorunda kalanların sayısının 60 milyonu aşacağını bildirdi. Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği UNHCR, bugün dünyada her 122 kişiden birinin evinden kaçmak zorunda kalanlardan oluştuğunu açıkladı. 20,2 milyon mülteciyi de kapsayan bu rakam, 1992 yılından bu yana görülen en büyük artışı temsil ediyor.

UNHCR'a göre, evini terketmek zorunda kalanların sayısındaki artış büyük oranda Suriye'deki savaş, Ukrayna'daki durum ve uzun süren diğer çatışmalardan kaynaklanıyor. Afganistan, Somali ve Güney Sudan'daki çatışmaların yanı sıra, Burundi, Orta Afrika Cumhuriyeti, Kongo ve Irak'taki durum da artışta etkili oldu.

2015'in ilk altı ayında mül-

tecilerin sayısı 839 bine ulaştı. Bu da, ortalama olarak günde 4600 kişi demek. Geçen yılın aynı dönemine göre iltica başvurularında da yüzde 78 artış oldu. BM Mülteciler Yüksek Komiseri Antonio Guterres, "her şeyini kaybetmiş insanlarla dayanışma içinde olmak; onlara şefkat

ve hoşgörü göstermek hiç bu kadar gerekli olmamıştı" dedi. Avrupa'daki göçmen krizi ise, 2015'in ikinci yarısındaki artışı kapsamadığı için BM raporuna ancak kısmen yansdı. Rapordaki bir başka unsur da, gönüllü olarak evine dönenlerin sayısının 30 yılı aşkın bir süredir en düşük düzeye inmesi. (Kaynak:BBC)

Sıdkı Zilan: PKK Bahanesi ile Baskı Yapılıyor

AZADİ HAREKETİ Genel Sekreteri Sıdkı Zilan, sokağa

çıkma yasaklarının ilan edildiği yerlerde devletin asayiş sağlayamadığı için insanlara evlerine çekilin çağrısı yaptığını dile getirdi. Bas Haber'e konuşan Zilan, devletin PKK'yi bahane ederek sokağa çıkma yasakları ilan etmesine bir kılıf bulunduğunu söyledi. Orada

yaşamın askıya alındığını ve insanların sosyal yaşam haklarının gasp edildiğini ifade eden Zilan, "Devlet denilen mekanizma halkı tek tek bireylerini can ve mal güvenliğini sağlama, asayiş sağlamla mükelleftir. Bir vatandaş öldürüldüğü zaman, bir vatandaşın malı zarar gördüğü zaman bunun sorumlusu devlettir diyoruz" şeklinde konuştu. PKK'nin bir netice olduğunu ve orada yapılan uygulamaların tamamen PKK'nin üzerine atılmasının yanlışlığını ifade eden Sıdkı Zilan, Türkiye'de Kürd Sorununun çözümünün diğer parçalarda da bir rahatlatma yaratacağını belirtti.

Yazar Aydın Dere, BM'de Konuştu

Nerinaazad.com yazarı Aydın Dere, Birleşmiş Milletler (BM) Geleneksel Azınlık Hakları Sekizinci Oturumunda Kurdocide WATCH örgütünün davetlisi olarak konferansa konuşmacı olarak katıldı. Yazarımız sayın Aydın Dere, Birleşmiş Milletler (BM) Geleneksel Azınlık Hakları Sekizinci Oturumunda Kurdocide WATCH örgütünün davetlisi olarak konferansa konuşmacı olarak katıldı. İki yüz yirmi delegenin katıldığı konferansta Aydın Dere'nin yaptığı konuşma metninin tamamını veriyoruz.

Saygıdeğer Başkan ve temsilciler

Hâlâ dünyamızda, birçok ulusa kendi kaderini tayin hakkının tanınmaması gerçeği, sürmekte olan önemli çelişkilerin, çatışmaların ve kanlı savaşların kaynağını oluşturmaktadır. Ve yine dünyamızda çok ciddi azınlık sorunları ve azınlık inançlara dönük soykırımlar sürmekte-

dir. En dehşet biçimiyle tüm bu sorunların merkezi Ortadoğu'dur. Ortadoğu'da sürmekte olan savaşların kaynağında politik, tarihsel ve dinsel olguların yanı sıra feodalizmden kurtulmamış olmak ve diktatörlüklerin hüküm sürmesi başlıca nedenlerdir. Demokrasi bilincinin gelişmemesi dolayısıyla kendi Rönesans'ını gerçekleştirememiş Ortadoğu'da 1923 yılında Lozan antlaşmasıyla İran, Türkiye, Suriye ve Irak tarafından dört parçaya bölünen Kürd halkının en katı biçimleriyle sömürgeleştirilmesi Ortadoğu'nun en temel sorunudur.

Ve yine dört ülkeyi kapsayan 550 bin kilometre karelik bir coğrafyada Kürdistan'ı sömürgeleştiren dört ülkenin diktatörlüklerle yönetilmesi büyük kırımlar ve soykırımların uygulanmasına yol açtı. Fakat son otuz yılda Kürd halkının verdiği özgürlük mücadelesi çok önemli sosyolojik değişimlere ve politik gelişmelere öncülük yaptı. Kürtler aydınlanmanın, yeniden doğuşun öncülüğünü yaparken Kür kadınının buradaki rolü ilerici insanlık için gurur gerici olmasının yanı sıra feodalitenin, dinsel ve hurafeli gerici yıkıyor, Ortadoğu halklarına kurtuluşun ve özgürlüğün kapılarını aralıyor. Fakat bir buçuk yıldan beri gelişen aydınlanma karşısında derin buhran yaşayan politik İslam'ın en gerici kolu IŞİD'in kanlı, boğaz kesen katliamlarına tanık oluyoruz. Birçok Kürd ve Arap kent ve köyleri bu kanlı terör örgütü tarafından işgal edildi. Özellikle Şengal ve çevresindeki kasaba ve köylerde binlerce insan katledilmiş ve binlerce Kürd kadını kaçırılmış ve Arap çöllerinde pazara sürülmüşlerdir. Bu coğrafyada en kuvvetli direniş görüldüğü gibi Peşmerge ve Gerilladan oluşan Kürd ordularındır. Tüm zamanların en köhne gericiliğine karşı direniş sürerken Türk devleti ve bir takım Arap devletleri IŞİD ile işbirliği içinde terörizme destek vermeye devam etmekte. Süren direnişlerle IŞİD'in işkal ettiği Rojeva ve G. Kürdistan'da Kobane ve Şengal gibi kentler geri alındı. IŞİD'in hedefinde Kürd halkının yanı sıra Aleviler, Hristiyanlar, Şebekler ve Şiiler de katliamlara uğramakta. Türkiye IŞİD'e destek verirken mevcut iktidarın Aleviler üstündeki baskısı sürmektedir. Türkiye'nin cebren hüküm sürdüğü Kürd illerinde hâlâ Kürd halkının ulusal tüm hakları Yasak ve anadilde eğitim yapılmamaktadır. Tüm bu uygulamalara karşı Kürd halkı varoluş mücadelesini sürdürüyor; yönetimlerini oluşturma direnişi havadan ve karadan büyük askeri tearuzlarla karşılanıyor. Son aylarda yüzlerce sivil katledilirken beş bin siyasetçi, belediye başkanı ve halktan insanlar tutuklanmış durumda. Ne gariptir ki sömürgeleştirilip parçalanmış Kürd halkı bu gün IŞİD barbarizmine karşı Ortadoğu'da ki halkların savunucusu durumundadır. Üyeniz olan bu devletler hakkında Birleşmiş Milletlerin yaptırım gücünü kullanmasını arz ediyoruz.

Saygılarımla Aydın Dere.

Kürdistan Partiler Diyarbakır'da Kürdistan Bayrağı Günü'nde "Savaşa Hayır" Dediler

PAK Genel Başkanı Mustafa Özçelik, PSK Genel Sekreteri Mesut Tek, PDK-BAKUR Genel Başkanı Sertaş Bucak, ÖSP MYK üyesi Nusret Maçın ve 7 partinin yönetici, üye, taraftarları ve çok sayıda yurtsever bu etkinliğe katıldılar. Çok sayıda TV ve basın yayın organı etkinliği izlediler. PAK Diyarbakır İl Başkanı Hanefi Turan bu etkinlikte kürçe, PSK MYK üyesi Ramazan Moray türkçe basın açıklaması okudular. Kitle basın açıklamasının okunmasından sonra dağıldı.

Azadi Hareketi, KADEP, ÖSP, PAK, PAKURD, PDK-BAKUR, PSK

Etkinlikte okunan basın açıklaması metni :

Kürdistan Bayrağı Günü'nde "Savaşa Hayır"

17 Aralık Kürdistan Bayrağı Günü'dür. Bugün Güney Kürdistan Federe Devleti Parlamentosu'nda özgürce dalgalanan bu bayrak, ülkemizin diğer parçalarında savaş, ölüm ve yıkıma rağmen direniş sembolü olarak dalgalanmaktadır.

Kürdistan bayrağı, 1920 yılında Kürtler tarafından Kuzey Kürdistan'da kurulan Teşkilat-ı İcmaîye Cemiyeti tarafından kabul edilen bayraktır. Şekli de, üstte kırmızı, ortada beyaz, beyaz üstünde güneş ve altta da yeşildir. Ağrı başkaldırısını yöneten Xoybun örgütü tarafından 1927 yılında Ağrı

Dağı'nın yükseklerine de bu bayrak çekilmiştir. Hawar Der-gisi'nin 1932'de yayınlanan 11. sayısında da renkli bir şekilde bu bayrak yayınlanmıştır.1946 yılında Doğu

Kürdistan'da kurulan Mehabad Kürt Cumhuriyeti'nde de bu bayrak kısmen revize edilerek kabul edilmiştir. Mehabad Cumhuriyeti'nin yıkılmasından önce, Qazî Mihemed "Bu bayrağı yere düşürmeyeceğinize inanıyorum" diyerek, Mele Mustafa Barzani'ye teslim etmiştir.

1992 yılında ilan edilen Güney Kürdistan Federe Devleti de 1920 yılında kabul edilen bayrağı, Kürdistan devletinin resmi bayrağı olarak kabul etmiştir.

17 Aralık "Kürdistan Bayrağı Günü" olarak kabul edilmiştir. Kürdistan bayrağı aynı zamanda 200 yıldır devam eden özgürlük mücadelemizin sembolüdür. 17 Aralık'ta tüm ulusal ve Kürdistanlı duygularımızla bayrağımızı yükseltelim.Bu

bayrak dünyadaki tüm Kürdistanlıların bayrağıdır.

Kürdistan Bayrağı Günü'nde savaşa, ölümlere, yıkıma hayır diyoruz.

Kuzey Kürdistan'da şiddet

Türk Devleti, sivil kitle eylemlerine orantısız güçle saldırıyor. Her gün ülkemizin herhangi bir köşesinden ölüm haberleri geliyor. Ülke ve halk gerçekliğimize denk düşmeyen, yıkım ve insansızlaştırmaya gerekçe oluşturan silahlı "özyönetim" siyaseti ve hendeklerin kazılması, Kürdistan halkına ve özgürlük mücadelemize de büyük zararlar vermektedir. Türk Devleti, Kürdistan sorununun barışçıl ve siyasal çözümünü süruncemeye bıraktığı gibi, hendekleri gerekçe göstererek çatışmayı tırmandırıyor. Savaşın dolayı mağdur duruma düşen halkımıza sahip çıkalım. Kürdistan'da devam etmekte olan savaş, hiç bir ayırım gözetmeksizin, hangi etnisite, din, mezhep, sosyal kategori, cins ve yaştan olursa olsun, herkesi hedef alıyor. Suskun kalan Türkiye halkı bu yıkımdan etkilenmeyeceğini düşünmemelidir. Daha fazla geç kalmadan, ülkemiz viran olmasın, yıkılmasın, insansızlaştırılmasın, ölümler olmasın diyorsak; tüm Kürdistan halkını, siyasi partileri, STK'ları, akıl adamları, aydın ve sanatçıları, Kürt ve Kürdistan sorununun barışçıl, siyasal, demokratik yollardan ve eşitlik temelinde çözümü için, acilen bu devlet şiddet politikasına, savaşa, hendek ve silahlı "özyönetim" siyasetine karşı sesini yükseltmeye, örgütlü tepkiler geliştirmeye çağırıyoruz. **17.12.2015**

"Eğer Kürd olsaydım bir devletim olsun isterdim"

Irak'ın önde gelen siyasetçilerinden Adnan Paçacı, Kürdlerin kendi kaderini tayin etme hakkına

sahip olduğunu vurgulayarak, "Eğer Kürd olsaydım, bir Kürd devleti olsun isterdim" dedi. El Meşrik gazetesine mülakat veren Irak'ın tecrübeli siyasetçisi Adnan Paçacı, Kürdlerin Irak ile bağları ve kendi tavrından bahsetti. Adnan Paçacı mülakatında, geçtiğimiz yüzyılda Kürdlerin her zaman Irak Bakanlar Kurulu'nda temsil edildiğini ancak yeni kurulan Irak'ta Kürdlere statü tanıdığını belirtti. Adnan Paçacı, Kürdlerin Irak ile kalmasının ancak siyasi, ulusal ve toplumsal kimliklerinin tanınması ile mümkün olabileceğini söyledi.

"Kürtler bizi çok iyi ağırladı"

Adnan Paçacı, birçok Arap siyasetçinin aksine Kürdlerin devletleşmesini destekliyor ve Arap siyasetçilerin bu konuda sesiz kalmalarını eleştiriyor. Adnan Paçacı, "Kürtler, kendi kaderlerini belirleme hakkına sahiptirler. Eğer ben Kürdlerin yerinde olsaydım, bir devletimin olmasını isterdim" ifadesini kullandı. Kürd devletinin 1920'lerde kurulması gerektiğini belirten Iraklı siyasetçi, Kürdlerin

sürekli özgürlükleri için mücadele yürüttüklerini belirterek, Kürdistan'da yaşadığı bir anısını paylaşıyor: "Ben 10 yaşlarındayken babam o dönemin Irak İçişleri Bakanı'ydı.1933 senesinde babamla birlikte Kürdistan'a geldik. O zamanlar Kürd şehirlerine 'Kuzey Irak' deniyordu. Tüm Kürdistan şehirlerini gezdim. O zaman Kerkük kentinin de tıpkı Erbil, Süleymaniye ve Duhok gibi tarihi bir Kürd şehri olduğu izlenimini edindim. Bu ziyaretlerimizde Kürdler bizi çok iyi ağırladı." Eski Irak Dışişleri Bakanı Adnan Paçacı, kendi bakanlığı döneminde Kürdlerin statü sahibi olması konusunda aynı tavır içerisinde olduğunu belirterek, "Ben 1966'da Birleşmiş Milletler'in(BM) gerçekleştirdiği bir toplantıda Kürdlerin de kendi kaderini tayin etme hakkına sahip olduğunu söyledim. Dedim ki 'Uzun yıllardır Birleşmiş Milletler'de halkların bağımsızlık hakkını savunuyorum. Şimdi de Irak'tan geliyorum ve Kürd halkına saygı duyuyorum. Onlar da bizim bu bileşimin bir parçası."

Adnan Paçacı kimdir?

Adnan Paçacı, Irak Dışişleri Bakanı Muzahim Paçacı'nın oğlu olarak dünya geldi. Abdulkadir Kasım tarafından kurulan Irak Cumhuriyeti'nin BM Irak Başkonsolosu olarak uzun yıllar hizmet verdi. Adnan Paçacı bir dönem Irak Dışişleri Bakanlığı görevini de yürüttü. Sünni olan Adnan Paçacı 2003 yılında ABD'nin Irak'a müdahalesinde BAAS rejimine muhalif pozisyonda yer aldı. **Basnews**

Arap Aşiretlerden YPG'ye Tehdit

Rakka'daki Arap aşiretlerden oluşan bir grup Salı günü (dün) yayınladıkları ortak bir bildiri ile Halk Savunma Birlikleri (YPG) güçlerini Rakka'ya girmeleri konusunda uyardı. IŞİD'in fiili başkenti olarak kabul edilen Rakka'daki Arap aşiret grubunun sözcüsü tarafından yapılan açıklamada, "Rakka'daki Arap bölgelerine giren Kürt güçleriyle savaşılaçağı" tehdidinde bulunuldu.

Açıklama bu tehdidin yanısıra, YPG ve müttefik Suriyeli muhalif güçler tarafından IŞİD'e karşı savaşılararak kontrolü ele geçirilen Rakka'nın kuzey kırsalında bulunan Sülük ile Girê Spî (Tel Abyad) kasa-

balalarının Arap sakinlerine karşı Kürt savaşçıları tarafından, kendi tanımlarıyla "etnik temizlik" yapıldığı suçlaması da yer aldı. Arap aşiret liderleri, YPG ve müttefiklerinin Rakka bölgesindeki kasaba ve köylerde yaşayan Arapları yok etmeğe çalıştıklarını vurgulayarak, uluslararası toplumu Kürt güçlerine karşı kendilerini desteklemeleri çağrısında bulundular. Bölgedeki aktivistler YPG karşıtı bu açıklamayı yapan Arap aşiretlerin Rakka'ya girişinde ve sözde Halifeliğini ilanında IŞİD terör örgütüne büyük destek verdiklerini dile getiriyorlar. IŞİD'e geçmiş dönemde çok sayıda savaşçı veren ve IŞİD'i her daim besleyen bu aşiretler, IŞİD'in zayıflamasının ardından Kürt güçleri ile muhaliflerin Rakka'ya IŞİD'ten kurtarmasını engellemek amacıyla bahaneler ürettikleri belirtiliyor. Bu açıklamanın ardından IŞİD'in bulunduğu şüphe duyulmuyor. **NerinaAzad**

Память, которую нельзя вычеркнуть

В пятницу Совбез ООН призвал "сирийские власти" и "сирийскую оппозицию" к немедленным переговорам, а также к принятию новой Конституции с последующими "свободными выборами президента". Ведущие западные СМИ сразу же запестрели скептическими комментариями. Дело в том, что в принятой резолюции, - что уже давно стало нормой для новейшей топ-дипломатии, - вещи в очередной раз не названы своими именами, а реальность подменена словесными химерами, удобными для «международных акторов». Достаточно сказать, что в документе вообще не упомянуты наиболее боеспособные участники войны в Сирии – ИГИЛ (запрещенная в России), Джебхат ан-Нусра (сирийская Аль-Каида) и сирийские курды. Не упомянут и Башар Асад. Не названа главная причина (а точнее, причины) войны. Одним словом, в минувшую пятницу непонятно кого призвали непонятно к чему непонятно зачем.

Впрочем, госсекретарь США Джон Керри похвалил «беспрецедентную степень единства», достигнутую на заседании Совбеза. Хотя в пору, напротив, насторожиться столь легким и внезапным «единением» стада упрямых международных баранов...

Вообще, чем дольше мировой истеблишмент пытается убедить сам себя, а заодно и нас в том, что в Сирии идёт война с «международным терроризмом» и с «авторитаризмом Асада», тем меньше такое «объяснение» кажется убедительным. Ибо перед глазами - совсем иная, не «вертикальная» (мирные граждане – против вооруженных злодеев «снизу» и «сверху»), а «горизонтальная» (разные группы вооруженных граждан друг против друга) конфликтная реальность. Ведь что на самом деле лежит в основе нынешней сирийской (а на самом деле сирийско-иракской) «войны всех против всех»? В основе лежит многовековая конфликтная память различных этносов (национальных и конфессиональных), которая не дает им шанса на мирное сосуществование в рамках «единого и неделимого» государства.

Главные участники конфликта в Сирии сегодня, как известно, – это:

1) **официальные власти во главе с президентом Башаром Асадом,**

2) **т.н. умеренная оппозиция («Сирийская свободная армия»),**

3) **радикальная группировка «Исламское государство» (признанная в ряде стран, в том числе в России, террористической),**

4) **сирийский филиал Аль-Каиды – Джебхат ан-Нусра и, наконец,**

5) **курды.**

Также существуют еще несколько радикальных этно-конфессиональных группировок (ассирийцы-христиане, друзы и т.д.), но они, так или иначе, поддерживают уже названные стороны. Так что, в общем и целом, основных противоборствующих сил в конфликте - пять. А вовсе не две, как высочайше решили на минувшем заседании Совбеза. Наиболее мощная конфликтная линия в Сирии – почти полутаротысячелетнее противостояние суннитов и шиитов. Несмотря на то, что абсолютное большинство граждан Сирии – сунниты, у власти находится меньшинство, состоящее

из алавитов, компактно проживающих в Латакии. Алавиты де-факто примыкают к шиитам и пользуются поддержкой со стороны главных шиитских сил региона – Ирана и ливанской Хезболлы. Основная причина разногласий суннитов и шиитов – различное толкование ислама, уходящее корнями в события второй половины VII века, когда случилась «Первая фитна» - первая война между мусульманами. Память об этом драматичном внутриконфессиональном расколе актуальна для любого мусульманина по сей

день. С тех пор сунниты признают исключительно пророка Мухаммеда, шииты же почитают также Али, кузена и зятя Мухаммеда (мужа одной из его дочерей, Фатимы), погибшего в 661 году от руки террориста-хариджита (хариджиты – ещё одно направление в исламе, отколовшееся от сторонников Али - будущих шиитов - в ходе Первой фитны). Отсюда проистекает следующее разногласие.

Сунниты традиционно считают, что во главе гипотетического «халифата» (о возрождении которого они продолжают мечтать) должны стоять представители арабийского племени курайшитов (из которого происходил Пророк Мухаммед), избранные умой, то есть, всеми правоверными. Правда, технология этого избрания не уточняется. Шииты же убеждены, что необходимо ожидать построения имамата во главе с «12-м имамом» - прямым потомком Али. Причем этот 12-й имам исчез (сокрылся) еще в 874 году и, по убеждению основной массы шиитов, должен вернуться в виде Махди (Мессии). Помимо этого, существуют серьёзные различия в толковании суннитами и шиитами как Корана, так и Сунны (что-то вроде «мусульманских Ветхого и Нового Заветов»).

Все эти расхождения во взглядах на религию могли бы быть несущественными в светском обществе, не вызывая радикальных разногласий и уж тем более военных конфликтов. Однако там, где жизнь граждан регулируется законами шариата или, как минимум, существенно подстроена под каноны ислама (даже в светской Сирии, согласно Конституции, например, президентом может быть только мусульманин-суннит, хотя де-факто им является «тайный алавит» - Башар Асад), конфликты между шиитами и суннитами оказываются неизбежны.

В идеале, суннитам и шиитам вообще «не рекомендуется» жить в пределах одного «исламского государства». Тем не менее, в мусульманском мире есть примеры исламских государств, где у власти находятся представители одного из двух основ-

ных направлений ислама, в целом сохраняющие лояльность к представителям «противоположной» мусульманской общины. Это становится возможным, если у власти находятся представители большинства, толерантно относящиеся к меньшинству. Такими государствами, например, являются суннитская (ваххабитская) Саудовская Аравия, шиитский Иран, суннитские Пакистан, Катар и т.д.

Однако даже в этих случаях мусульманские меньшинства порой продолжают чувствовать себя неуве-

ренно. В некоторых странах они в итоге прорываются к власти, как правило, в итоге военных переворотов. Как нетрудно понять, это неизбежно влечёт за собой ужесточение режима и нарастание взаимной ненависти между представителями противоборствующими религиозными групп.

Так в какой-то момент случилось в формально светском «баасистском» Ираке, где власть долгое время находилась в руках суннитского меньшинства во главе с Саддамом Хусейном.

Так же произошло и в «баасистской» Сирии, где власть с конца 1960-х гг. находится в руках алавитского меньшинства, но где 70 % населения страны составляют сунниты.

За эти десятилетия взаимная ненависть представителей различных конфессий в этих странах достигла такого накала, который, по сути, исключает возможность дальнейшего «мирного сосуществования». Наглядный пример – Ирак. После того, как в 2003 году США свергли Хусейна, бывшие у власти сунниты оказались в политическом меньшинстве, к власти в Багдаде пришли представители шиитского большинства – и началась кровопролитная «война всех против всех», приведшая к появлению «Исламского государства» в т.н. суннитском треугольнике. Оказавшиеся в меньшинстве иракские сунниты стали, таким образом, «естественными союзниками» сирийских суннитов, более 40 лет пребывавших в статусе угнетаемого большинства и восставших в 2011 году против «алавитского» режима Башара Асада. Однако сунниты, воюющие сегодня в Сирии против Асада, отнюдь не однородны, поскольку придерживаются различных вариантов исторической памяти. Для т.н. умеренных сирийских оппозиционеров актуальна память о непродолжительных периодах во второй половине XX в., когда в Сирии существовал демократический режим, ориентированный на западную модель. Для националистически настроенных сирийских суннитов-фундаменталистов (составляющих основу

Джебхат ан-Нусра) актуальна память о Дамаском халифате Омейядов.

Для тех же, кто встал под чёрные знамена ИГИЛ (во главе которого стоят иракские исламисты и бывшие генералы Саддама Хусейна), более привлекательной выглядит память о Багдадском халифате Аббасидов. Однако, помимо чисто конфессиональных, у Сирийской войны, как уже отмечалось, есть и национально-этнические корни. Главным здесь является т.н. курдский вопрос. На сегодня курды составляют единственную (помимо Джебхат ан-Нусра и правительственных войск Асада) силу, способную противостоять ИГИЛ. В основе их гражданско-боевого самосознания лежит память о курдском национальном прошлом. Курды помнят и своих древнейших мидийских корней, и о том, что в период Османской империи у них были собственные автономные княжества. И о том, что в 1920 году Севрским мирным договором всем курдам был обещан независимый Курдистан. И о том, что в конце 1920-х – начале 1930-х гг. существовала самопровозглашенная Курдская Арабатская республика. И о том, как в 1946 году Сталин решил «поиграть», а потом бросил на произвол судьбы Мехабадскую республику (Иранский Курдистан). Сегодня курды – самый многочисленный народ в мире (40 млн. человек, из них в Сирии – 3 млн., в Турции – 20 млн.), не имеющий собственной государственной территории. Таким образом, конечной целью курдов (как и сторонников «Исламского государства») является не «демократизация Сирии», а создание своего собственного государства. При этом, как нетрудно понять, курдский фактор непосредственно вовлекает в сирийский конфликт Турцию, для которой самой большой опасностью оказывается не ИГИЛ, а перспектива создания независимого Сирийского Курдистана, который – в случае своего возникновения – неизбежно станет оплотом для «турецких курдов», борющихся за независимость уже многие десятилетия. Уже сегодня ясно, что накал и ожесточение этой войны таковы, что все вовлеченные в конфликт на территории Сирии стороны не смогут в дальнейшем мирно и демократично существовать в пределах одной государственной территории. Поэтому единственный способ остановить происходящее сегодня – это признать право каждой из сторон на создание нового государства. А значит, разделить территорию современной Сирии, Ирака и Турции на несколько новых государств. Однако современный мир – и состоявшееся только что заседание Совбеза ООН тому подтверждение – судя по всему, не готов к такому повороту событий. Не готовы к этому ни власти стран, непосредственно вовлеченных в конфликт (Сирии, Турции, Ирака), ни крупнейшие мировые акторы, которые просто «поделили» участников сирийского конфликта между собой и упорно декларируют утопический концепт «мирной единой демократической Сирии». И потому гражданская война в Сирии в ближайшее время – вряд ли закончится...

Новая Газета
Каролина Капралова,
Даниил Коцюбинский

17 декабря - день национального флага Курдистана

17 декабря был назначен Днем флага Курдистана курдским парламентом. Этот повод одеть национальную одежду и форму курдских солдат стал настолько популярным, что в некоторых городах спрос на эту одежду опережает поставки.

Флаг Курдистана (или Курдский флаг, с курдского языка: Alaya Kurdistanê, также названный Alay Rengîn «красочный флаг») впервые появился в период развития курдского национально-освободительного движения от Османской империи в 1900-х годах в организации Хойбун (курд. Хоубûн). Впервые флаг получил известность в качестве флага курдской Араратской республики в 1927-1931 г (имел те же цвета что и нынешний флаг, но в другом порядке, и у солнца не было лучей). Позже 10 ноября 1932 года он появился на обложке курдского журнала который издавался Джеладат Али

Бадырханом известным курдским писателем, поэтом и лингвистом он отличался от нынешнего 18 лучами солнца вместо 21 как сейчас. Впо-

следствии подобная цветовая концепция была заимствована во флаге Мехабадской республики в 1946 г., но отличавшийся от нынешнего другим солнцем и гербом на флаге и все мы знаем что когда в декабре 1946 г. иранцы вошли в Мехабад курдский

флаг был передан лидером Мехабадской республики Кази Мухаммедом который отказался покинуть город чтобы предотвратить массовые репрессии (впоследствии он был судим и повешен) Мустафе Барзани. И наверняка большинство из вас кто хоть раз читал биографию Масуда Барзани знают его слова «Я был рожден под тенью курдского флага в Мехабаде и я готов служить отчизне и умереть за этот флаг». В настоящее время этот флаг является официальным в Регионе Курдистан (Ирак) где он был утвержден 19 марта 1992 года.

Цветовая концепция современного официального флага Курдистана (по-курдски: "алае курдистане" (زاناسدرۆك ئالای) впервые появилась в период развития курдского национально-освободительного движения от Османской империи в 1900-х годах у организации Хойбун (Хоубûн). Впервые флаг получил известность в каче-

стве флага Араратской республики в 1927-1931 г.

Впоследствии подобная цветовая концепция была заимствована во флаге Мехабадской республики в 1946 г. В настоящее время этот флаг является официальным в Регионе Курдистан - Ирак.

Цветовые полосы флага символизируют следующее:

Красный цвет символизирует кровь мучеников, которую они проливали ее за свободу Курдистана,

Зеленый символизирует красоту природы Курдистана

Белый символизирует мир и равенство всех граждан Курдистана

Желтый символизирует жизнь, которую дарует Солнце

Мы призываем всех курдов и все народы Курдистана с почтением отметить этот день, как дань памяти всех тех поколений, которые боролись ради этого флага ценой своих жизней, и быть достойным им. **Riataza.com**

Ни нынешняя администрация, ни кандидаты в президенты США не отдадут себе отчет в том, что местные силы в Сирии и Ираке, на которые они делают ставку в борьбе с ДАИШ, не заинтересованы в достижении американских целей и преследуют собственные интересы, считает бывший сотрудник Госдепа. Политика Вашингтона в Сирии и Ираке обречена на провал, поскольку все американские политики убеждены, что бороться с ИГ (в арабском варианте ДАИШ, террористическая организация, запрещенная в России) должны местные силы, мотивов которых в США не понимают, считает бывший сотрудник Госдепартамента Питер ван Бюрен. США заблуждаются, считая, что местные силы, будь то арабские страны, курды, турки, сунниты или шииты, поддерживают американские цели в регионе настолько, чтобы забыть о собственных интересах, раз-

нообразных, противоречивых и изменчивых, пишет бывший дипломат в статье для портала Tomdispatch. По словам ван Бюрена, для стран Персидского залива, в основном суннитских, ДАИШ и ее связанное с "Аль-Каидой" суннитское подобие представляют куда меньшую угрозу, чем усиление шиитов в Ираке и Иране. В связи с этим сложно ожидать, что арабские государства станут серьезной силой в борьбе с ИГ, более того, Саудовская Аравия (или по меньшей мере некоторые ее богатые граждане) спонсируют данные группировки, что многие признают.

Кроме того, отмечает ван Бюрен, сложно ожидать борьбы с ДАИШ от этих стран, если знать роль исламского фундаментализма в их политической системе. В качестве наиболее явного примера автор приводит Саудовскую

Американский экс-дипломат: Турция является дьяволом

Аравию, где светская королевская семья управляет страной только с разрешения

сотрудничество с ней автор называет "сделкой с дьяволом". По словам ван Бюрена,

за возможность использования авиабаз в Турции США закрыли глаза на войну Эрдогана против турецких курдов, а также поддержали Анкару в инциденте с российским Су-24. Не стоит ожидать от Турции существенного участия в борьбе с ДАИШ, учитывая, что она поставляет груп-

ваххабитских религиозных лидеров, за которое оказывает поддержку фундаментализму за рубежом. Бывший дипломат подчеркивает, что курды, в свою очередь, не заинтересованы в борьбе с ИГ за пределами населенных ими территорий. Что касается Турции, то

пировке оружие и покупает у нее нефть, добавляет дипломат. Аналогично он не видит возможности использовать в качестве основного противника ДАИШ суннитские и шиитские ополчения. В Ираке у США было 200 тысяч солдат, которые сдерживали противостояние местных вооружен-

ных формирований. Временный альянс с суннитами был куплен вливаниями миллионов долларов, а шиитское правительство так и не присоединилось к этой сделке. Еще до конца американской оккупации эта конструкция развалилась, а теперь ДАИШ заменила "Аль-Каиду". Учитывая религиозную и этническую общность, антизападные настроения, племенные и экономические связи местных суннитов с ИГ, едва ли они станут ударной силой для американцев.

В свою очередь, шиитское ополчение настроено против США. Таким образом, заключает ван Бюрен, убеждение американских политиков, как нынешних, так и рвущихся к власти, что цели местных сил не противостоят американским стратегическим целям, — заблуждение. **ПСКмедиа**

Курды могут отправить турок туда, откуда они пришли 1000 лет назад

На новой волне расистской риторики высокопоставленный руководитель и РПК Дюркан Калкан пообещал "отправить турок туда, откуда они пришли". Об этом он

заявил в интервью, опубликованном в среду, 16 декабря, в ежедневном выпуске газеты Özgür Gündem, действующей в интересах РПК. В ходе интервью Калкан заявил, что Турция подвергает юго-восток "геноциду", добавив, что курды имеют полное право "отправить турок туда, откуда они пришли 1000 лет назад." "Пусть Ред-

жеп Тайип Эрдоган и другие турецкие чиновники знают, что курды могут продолжать сопротивление, пока не отправят турок обратно," добавил он.

Повторяя клевету насчет того, что "Турция поддерживает ДАИШ," террорист заявил, что турецкое правительство "производит резню" курдов в юго-восточной Турции и осуществляет "культурный геноцид". Раскритиковав выражение "1000-летнее братство", которое широко используется, чтобы подчеркнуть братство между турками и курдами, он сказал, что это "чушь" и что такое братство "невозможно".

Калкан также обвинил турецких граждан за "недостаточно сильное противостояние фашистской политике" государства. Он также обвинил курдов-сторонников правящей партии, назвав их "врагами курдов." Обвиняя турецкое правительство в поджоге мечети Куршунлу в Диярбакире, он утверждал, что правящая Партия справедливости и развития (АК) проводит государственный террор, Курдистане. **ПСКмедиа**

Между Курдами и турками фактически идут боевые действия

В результате начатой два дня назад турецкой операции против курдов, проведенной силами безопасности Турции в городах Силопи и Джизве в регионе Шырнак, Северного Курдистана, продолжается фактически боевые действия с курдскими ополченцами которые защищают народ.

В обоих городах, находящихся недалеко от сирийской и иракской границ в юго-восточной провинции Ширнак, был введен комендантский час в ночь на 14 декабря. Последние несколько дней в Северном Курдистане сохраняется напряженная обстановка, в уездах введен комендантский час, а силы безопасности Турции проводят операции против курдов. Курдское ополчение пытаются изолировать некоторые регионы, блокируя все въезды баррикадами и рвами. Местное население продолжает покидать

районы проведения спецоперации. Ополчение Рабочей партии Кур-

дистана и Пешмерга проявило себя в качестве самой успешной силы из всех, противостоявших террористам «Исламского государства» на северо-востоке Сирии – Западный Курдистан и севере Ирака-Южный Курдистан. Турция течение осени 2015 года неоднократно наносила удары по силам ополчения, несмотря на протесты своих союзников по НАТО. **ПСКмедиа**

Барзани призвал курдов Турции возобновить мирный процесс

Советник президента Иракского Курдистана сообщил, что Масуд Барзани, находясь с визитом в Турции, призвал политические партии Турецкого Курдистана предотвратить дальнейшее насилие и возобновить мирный процесс. Как заявил Кифах Махмуд, на встрече с про-курдскими политическими партиями, Барзани заявил, что мирный процесс является единственным решением текущих конфликтов в курдских районах Турции. Он призвал стороны вернуться за стол переговоров с турецким правительством, и заменить насилие мирными переговорами. Президент Курдистана посетил Турцию на прошлой неде-

ле. Он встретился с высокопоставленными турецкими чиновниками для обсуждения противостояния "Исламскому государству" (ИГ), а также дипломатических и экономических связей между Эрбилем и Анкарой. С начала нового витка конфликта между "Рабочей партией Курдистана" (РПК) и турецким правительством в июле этого года, Барзани призывает обе стороны к решению споров мирным путем. От насилие на курдском юго-востоке Турции пострадало много жителей.

Президент Барзани попросил Турцию об улучшении условий содержания Оджалана
Представитель про-курдской

турецкой "Народно-демократической партии" (НДП) в Иракском Курдистане, Абид Ика, сообщил о встрече президента Курдистана, Масуда Барзани, с курдскими должностными лицами в Турции. В воскресенье в интервью "BasNews" Ика описал визит президента Барзани в Турцию и курдские районы Турции как "значительный". "Мы надеемся, что визит Барзани в Турцию возобновит мирный процесс в стране", сказал он. "НДП не может посетить Кандиль [место дислокации партизан "Рабочей партии Курдистана" (РПК)], потому что его регулярно бомбят турецкие самолеты, и нам было запрещено посещение лидера РПК, Абдуллы Оджалана, в тюрьме Имрали". Недавно Оджалан направил письмо Барзани через курдских членов парламента Турции, Лейлу Зану и Сирри Сюра-йя Ондера.

По словам представителя НДП, Барзани попросил Турцию улучшить условия пребывания Оджалана в тюрьме.

Как сообщают курдские СМИ, Барзани также попросил турецкое правительство о переводе лидера РПК под домашний арест.

Курдистан, Турция и США проведут трехстороннюю встречу по борьбе с ИГ

Глава штаба президента Иракского Курдистана, Фуад Хусейн, заявил в воскресенье о готовящейся встрече между Эрбилем, Анкарой и Вашингтоном для обсуждения антиисламистской стратегии.

"Существует предложение организации трехсторонней встречи между Соединенными Штатами, Турцией и Курдистаном", сказал Хусейн в интервью "Rudaw". "Эта встреча была предложена для обсуждения сотрудничества между тремя этими сторонами против террористических сил ДААШ ["Исламского государства" (ИГ)]". Хусейн заявил, что встреча состоится в Курдистане. "Эта встреча, конечно, должны пройти с

ведома правительства Ирака", добавил он, подчеркнув, что

вопрос об освобождении Мосула находится в стадии изучения, и что курдские силы пешмерга поддержат иракскую армию, когда придет это время. "Предмет освобожде-

ния Мосула должен быть хорошо изучен", сказал глава администрации президента Масуда Барзани. "И мы должны помочь иракской армии, но проблема в том, что иракская армия к этому еще не готова. Она не готова быть частью этой битвы, и я имею в виду, что она не готова в военном отношении". Хусейн считает, что иракская армия будет готова к битве за Мосул, когда она победит ИГ в Рамади, Тикрите, Байджи и других областях. Именно эти районы, занятые боевиками ИГ, отделяют армию Ирака от Мосула и Курдистана. "Когда эти бои закончатся, вполне вероятно, что часть иракской армии будет готова, и тогда пешмерга станут ее партнером. Тогда мы сможем, при содействии альянса других стран, освободить Мосул", добавил он.

Жители Диарбакыра покидают дома, опасаясь столкновений

востока 3 декабря после возобновление столкновений с РПК и убий-

ства видного курдского адвоката Тахира Эльчи в городе Диарбакыр. "Мы не могли выйти на улицу из-за интенсивных столкновений. Мы выбегали, низко пригнувшись, за водой и пищей, а наши дома были повреждены", цитирует информа-

ционное агентство "Доган" одного из местных жителей. Как сообщается, в ходе столкновений были повреждены дома, мечети и гражданские офисы. Замгубернатора города утверждает, что комендантский час нужен, чтобы "обеспечить безопасность жизни и имущества наших граждан". Про-курдская "Народно-демократическая партия" (НДП) выразила обеспокоен-

комендантского часа и возобновления столкновений между силами безопасности и партизанами "Рабочей партии Курдистана" (РПК). Сайт "Hurriyet Daily News" сообщает, что жители уходили в больших количествах, унося с собой все имущество, которое они могли забрать. Турецкая армия объявила комендантский час в нескольких районах курдского юго-

Силы РYD конфисковали помощь, предназначенную для гражданских лиц

Силы безопасности сирийской курдской "Партии Демократического Союза" (PYD) в среду захватили склад продуктов, предоставленных в помощь сирийским курдам "Благотворительным Фондом Барзани". Склад, расположенный в районе Хасаки (Сирийский Курдистан), содержал поставки, предоставленные Фондом из Иракского

Курдистана. Как сообщил "BasNews" местный активист Халиль Расул, распределение продуктов проходило под контролем "Курдского Национального Совета" (KNC) Сирии, но представители PYD заявили, что распределение помощи находится только в их, PYD, компетенции. "Благотворительный Фонд Барзани" является одним из самых активных благотворительных фондов в Иракском Курдистане, который предоставляет еду и предметы первой необходимости для беженцев и вынужденных переселенцев не только в курдском регионе Ирака, но и в Сирийском Курдистане.

Курдские силы захватили боевика ИГ, участвовавшего в казни 5 пешмерга

Боевик "Исламского государства" (ИГ), признавшийся в обезглавливании пяти пленных пешмерга, был захвачен силами безопасности Курдистана. "Али Кахтан Абдулваха, также известный как Абу Мриам, 1995 года рождения, был аресто-

ван в ходе рейда по борьбе с террористическими силами", говорится в сообщении контр-террористических сил службы безопасности "Асаиш". Он был палачом пленных пешмерга, участвовавшим в казни под командованием муллы Швана – бывшего эрбильского проповедника, который присоединился к ИГ чуть более года назад, и также принимавшего участие в обезглавливании. Взятый в плен боевик был членом "Аль-Каиды", прежде чем присоединится к ИГ. Он также принимал участие в нескольких сражениях в разных районах Ирака, и был ответственным за охрану пленных пешмерга в Хавидже. Пропагандистское видео, выпущенное ИГ в середине марта, показывает по меньшей мере 18 пешмерга, закрытых в клетках в городе Хавидже. Согласно последним данным, опубликованным правительством Курдистана, с июня 2014 года, когда ИГ начали атаки по всему Ираку, 1258 солдат пешмерга были убиты, 300 получили ранения и 62 числятся пропавшими без вести.

Боевики "Исламского Государства" атаковали турецких военных на Севере Ирака

В среду 16 декабря боевики "Исламского государства" (ИГ) атаковали военный лагерь в Башике недалеко от Мосула, где турецкие военные советники тренируют иракских суннитов – ополченцев "Hashd al-Watani". Ополченцы и турецкие военные, охраняющие военных инструкторов, вступили в бой и отразили атаку. Как сообщает "BasNews", четыре турецких солдата получили ранения. Бывший губернатор Ниневии, суннит Атиль аль-Нуджаифи, который командует "Hashd al-Watani", сообщил, что бой продолжался три часа, а по их лагерю велся огонь с применением ракет и артиллерии. Нуджаифи заявил о гибели нескольких суннитских ополченцев.

ДИПЛОМАТ

№ 43 (334) 21-27 декабря 2015 ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

ПОСЛЕДНЯЯ
страница

ДПКИ: Иран обеспокоен успехами Курдистана в регионе

Официальное иранское информагентство негативно отреагировало на визит прези-

Ираке и Иране, в ответ начавших кампанию в социальных медиа, где они стали разме-

всегда смотрели свысока на другие народы Ирана. Так же, по мнению Кадери, за подобными высказываниями кроется раздражение Ирана значительными достижениями курдского региона Ирака и, в особенности тем, что Барзани был тепло принят в Саудовской Аравии и Турции. "Политическая позиция курдов заметно улучшается, чем правительство Ирана обеспокоено, и что его абсолютно не радует", говорит Кадери. Тем не менее, после бурной реакции курдов, "IRNA" отредактировало статью на своем сайте и удалило это предложение. Кадери подчеркивает, что курдский флаг в президентском дворце Турции – это огромный шаг вперед для курдов, потому что Турция пренебрегала курдами на протяжении веков, но теперь уважает их символы. "Иран всегда наносит курдам удар в спину", добавил Кадери.

дента Иракского Курдистана, Масуда Барзани, в Турцию, где высокопоставленные должностные лица приняли его в качестве главы независимого государственного образования. "Информационное агентство Исламской Республики" ("IRNA") назвало Барзани "северо-иракским человеком в курдских брюках".

Эта возмутило курдов в Иране, в ответ начавших кампанию в социальных медиа, где они стали размещать свои фотографии в курдской одежде. Политические и общественные деятели Ирана призвали "IRNA" официально извиниться за этот комментарий. Член политбюро "Демократической партии Курдистана Ирана" (ДПКИ) Мохаммад Салех Кадери утверждает, что насмешки над курдами – давняя привычка официальных иранских СМИ, так как они

ПСК: мнения и предложения учёных важны для решения кризиса

Член исполнительного органа политбюро Патриотического союза Курдистана, Хаким Кадир Хама Джан в четверг провёл

совещание с учеными и преподавателями университета города Сулейманий в штаб-квартире политбюро в Сулеймании. В ходе встречи с рядом профессоров и сотрудников университета, Хаким Кадир Хама Джан указал на необходимость воспользоваться взглядами и наблюдениями ученых и преподавателей к которому Патриотический союз Курдистана уделяет огромное внимание. О кризисе в региональном Курдистане, член исполнительного органа политбюро Патриотического союза Курдистана подчеркнул, что Союз в связи с этим оценивает и принимает во внимание исследовательские проекты ученых и различных научных центров университета. Хаким Кадир член исполнительного органа политбюро Патриотического союза Курдистана отметил что мнения, критические замечания и наблюдения ученых в решении проблем и кризисов регионального Курдистана имеют первостепенное значение для решения. Со своей стороны, профессор выразил свои замечания под многим важным проблемам а так же о форме организационной работы, разработки и внесении изменений в него. ПСКмедиа

Диярбакыр: двое убитых в ходе акции протеста против комендантского часа

Двое манифестантов погибли в понедельник в городе Диярбакыр на юго-востоке Турции в ходе столкновений с полицией, еще двое получили ранения. Как сообщается, молодые люди 21 и 25 лет были застрелены во время демонстрации прокурдской Партии демократии народов, организованной в знак протеста против введения комендантского часа в районе Диярбакыра Сур. В акции принимали участие до 5 тысяч человек. Городские власти

запретили демонстрацию, полиция применила водометы

декабря после убийства известного адвоката Тахира Эльчи. Убийц до сих пор не нашли. Обстановка в Турции резко обострилась после теракта в Суруче на границе с Сирией, организованного 20 июля группировкой "Исламское государство", в результате которого погибло 33 курдских активиста, и убийств полицейских в юго-восточных провинциях Турции, ответственность за которые взяла на себя РПК.

Молодежная курдская команда завоевала кубок игр, приуроченных ко дню независимости Казахстана

Соревнования футбольных команд Сирийского Курдистана, Палестины, Казахстана, Иордании, Турции и Сирии прошли в городе Алматы 16 декабря в честь празднования Дня независимости республики Казахстан. Организатором матча, в котором победили сирийские курды, выступило посольство Палестины. На фото: курдская молодежная команда празднует победу.

Италия отправит 450 солдат для охраны Мосульской дамбы

Правительство Италии намерено отправить 450 своих военнослужащих, чтобы защитить стратегическую плотину Ирака, расположенную недалеко от города Мосул, оккупированного боевиками "Исламского Государства". Об этом объявил итальянский премьер-министр Ренци. Мосульская плотина на реке Тигр, построенная немецко-итальянским консорциумом в 1980-х годах, и от которой итальянская компания "Треви" все еще имеет дивиденды, является жизненно важным источником воды для городов севера Ирака. "Призыв [защитить плотину] был сделан итальянской компанией, ... и мы вышлем 450 наших людей, чтобы помочь защитить ее вместе с американцами", сказал премьер-министр, выступая по национальному телевидению во вторник вечером. Мосул, второй по величине город Ирака, оккупирован джихадистами ИГ с июня 2014 года. Курдские силы пешмерга при поддержке американских воздушных ударов отвоевали плотину в августе 2014 года. Плотина, которая обеспечивает водой и энергией более миллиона человек, "находится в самом центре опасной зоны, на границе с ИГ. Она серьезно повреждена и рискует разрушиться", предупредил Ренци. Если плотина рухнет, наводнение достигнет Багдада, расположенного в 400 км к югу. 450 итальянских солдат дополняют 750 итальянских военных, уже дислоцированных в Ираке в рамках международных усилий по борьбе с ИГ. kurdistan.ru

TƏSİSÇİ VƏ BAŞ REDAKTOR:

TAHİR SÜLEYMAN

İMTİYAZ Ü SERNIVİSAR:

TAHİR SİLƏMAN

УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

ТАХИР СУЛЕЙМАН

Tel: +994 50 352-33-18

Xüsusi müxbirlər:

Ramiz Qərib,

Tariyel Cəlil

Региональный корреспондент:

Усуб Тейфур

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri Az1040, küçə S.Mehmandarov ev 25, mənzil 17

Navnisan: Bakı Az1040, soqaq S.Mehmandarov xani 25, mal-17

Адрес: Баку Az1040, улица С.Мехмандаров дом 25, кв.-17

Qəzet "Diplomat" qəzetinin bilgisayar mərkəzində yığılıb səhifələnilib və "Mətbuat" mətbəəsində çap olunmuşdur. e-mail: hewler@mail.ru

Şəhadətnamə: NƏŞ 005004966

BUSB-un Sabunçu rayon filialı

VÖEN 1800061582

H/h 438010000

Sifariş: 1500